

BØRNE

TEATER

AVISEN

NR. 57 MARTS 1987



BØRNETEATER-
FESTIVAL I
BRØNDRSLEV
D. 2.-3. MAJ

Børneteateravisen udsendes af Teatercentrum i Danmark Frederiksborggade 20, 3. 1360 København K. Tlf. 01 15 69 00

Ansvarshavende redaktør:

Carsten P. Jensen
Carstensgade 19
1770 København V
Tlf. 01 31 53 69

Børneteateravisen udsendes fire gange årligt til alle interesserede. Private abonnenter betaler 50 kr. årligt. Bestilling og afbestilling af abonnement foretages skriftligt til Børneteateravisen/Teatercentrum. Meddelelse om adresseændring, udeblevne numre eller lignende rettes i første omgang til det lokale postkontor. Børneteateravisen/Teatercentrum orienteres af Avispostkontoret om den nye adresse. Kontakt kun Børneteateravisen/Teatercentrum ved fortsat fejll levering eller ikke ændret adresse.

Børneteaterbrochuren — en rød bog i A5-format — udkommer i forbindelse med Børneteaterfestivalen i april måned. Den sendes ligesom Børneteateravisen til alle daginstitutioner, skoler og andre, der er potentielle aftagere af børneteater. Hvis du er vant til at få Børneteateravisen, bedes du lægge mærke til, om brochuren osse kommer. Ellers spørg på det lokale postkontor.

Produktion: H. P. Sats, Assens
Trykning: Vestjysk Rotation, Vinderup

Indhold:

Børneteaterområdet har lavet sit forslag til den kommende teaterlovsrevision . s.	2
Ny optagelsesstruktur i BTS . s.	2
Tre teateranmeldere rider et signalement af dansk børneteater op til festivalen . s.	4
En glad bruger giver ros til forestilling . s.	7
Kort rapport fra Assens-festivalen . s.	7
Den perfekte modtagelse af teatergrupper . s.	8
Kaskadeteatret har fået en kulturpris . s.	10
Refleksioner fra et instruktørseminar . s.	11
Nyt fra ASSITEJ . s.	12
Rejserapporter fra Spanien og Italien . s.	13
Repertoiren . s.	14
Her ses teater . s.	15
Strukturen, der holder børneteateret igang . s.	16

Dead-line for stof til næste nummer af Børneteateravisen er 20. maj. Næste nummer udkommer i begyndelsen af juni.

Forsiden: Foto Kurt Johansen



LovreVISIONER

Minimum to teaterforestillinger pr. barn om året, friere produktionsforhold og en mere demokratisk fordeling af produktionsomkostningerne til børneteater. Det er blot et par af kardinalpunkterne i BTS' og FAST' fælles forslag til forbedringer i den kommende teaterlov.

Af CARSTEN JENSEN

En ganske stor del af såvel produktions- som brugerleddene inden for teaterområdet går og sukker efter (og over) den kommende revision af teaterloven, som skal have stabelfølgende indtægter inden sommeren.

Om lovrevisionsudvalget så når at få et gennearbejdet forslag færdig til tiden, kan kun den samme vise. Der hersker tit en vis træghed i slige barselsenge.

Sikkert er det i hvert fald, at der er kommet mange gode — og omkostningskrævende — forslag til, hvordan det danske teaterliv bør forme sig frem til århundredskiftet, hvis dynamikken skal bevares.

Alle de involverede partshavere, Danmarks Teaterforeninger, Det rejsende Landsteater, BTS/FAST m.fl. har i deres forslag stillet utvetydigt til skue, at uden flere penge og bedre produktionsordninger vil det blomstrende teaterliv være en saga blott inden for en overskuelig fremtid.

Som et resultat af den verserende kvalitetskriteriedebat inden for børneteaterområdet har Børneteater-sammenslutningen nu besluttet at prøvekøre en ny optagelses- og indslusningsprocedure for kommende medlemmer.

Dette skal så ses i lyset af, at lovrevisionsudvalgets oprindelige kommissorium hedder: samme økonomiske pulje som nu til rådighed for udformningen af de nye visioner

Og denne kulturministerielle holdning til den sag synes ikke røket; man henviser til regeringens samlede »økonomiske realisme«.

Friere produktionsforhold

I det forslag, BTS og FAST i fællig har produceret og afskibet til lovrevisionsudvalget, opstilles nogle overordnede synspunkter til sikring og videreudvikling af teaterområdet:

— De enkelte teatre skal have mulighed for at producere og udvikle sig i overensstemmelse med deres kunstneriske ideer og ambitioner og sikre kontinuitet i det enkelte teaters repertoire og udvikling.

— Lovgivningen skal støtte nye initiativer og eksperimenter inden for alle dele af teaterlivet.

— Loven skal udformes således, at den opfylder de enkelte teatres behov for fleksibilitet og dynamik.

— Der skal produceres teater for alle befolkningsgrupper i landet — og gives alle lige muligheder for at opleve teater.

— Der skal sikres mulighed for grund- og videreuddannelse samt teaterforskning.

Disse smukke tanker tænkes konkretiseret bl.a. ved en opblødning af det båseselement, som i øjeblikket gør, at teatrene er nødt til at finde pengene, der hvor de er, uanset hvad man egentlig har lyst til at lave.

I stedet bør man tage udgangspunkt i teatrene og ikke låse dem fast på bestemte produktioner eller hindre deres udviklingsmuligheder, således at det samlede

billede kan blive mere broget, og ikke blot er konturer af lovgivningsfirkanterne.

Ingen kommunale friløb

Den pekuniære konkretisering indebærer et ændret økonomisk fordelingssystem.

Principielt mener BTS/FAST, at al støtte til produktion af teater er en statsopgave alene, men da man realistisk set ikke tror, at dette synspunkt vil slå igennem, bygger forslaget på et andet demokratisk princip, nemlig at alle, dvs. stat, amter og kommuner, har en forpligtelse til at sikre produktion — og distribution — af teater til alle i Danmark. Dvs. ingen kommunale friløb, alle skal betale et beløb pr. indbygger til en kommunal pulje, som fordobles af staten.

Minimum 25% af disse midler tænkes øremærket til teater for børn og unge, der statistisk set udgør samme andel af indbyggertallet. Filosofien er at sætte (børne)teater på linie med f.eks. skole- og biblioteksløvgivningen, der håndhæver den lige og demokratiske adgang til dannelsesmuligheder.

Med forslagets idé om at lægge flere penge ind i selve produktionsleddet — der altså betales af alle kommuner — vil man også imødekomme en ofte fremført kritik fra tilskudsgivere i de enkelte kommuner om, at de aldrig ser deres teatre hjemme hos dem selv, fordi gruppen må turnere vidt og bredt for at spille indtægter hjem. Som det er nu, betaler visse »udvalgte« kommuner stort set for produktion af børneteater via en kulturel »sponsorvirksomhed«, mens de nærliggende kommuner skummer fløden ved at nøjes med at købe forestillinger.

Denne skævdeling ville blive ophævet, og det vil kort sagt blive

billigere for kommunerne at købe teater.

Så selvom det danske samfund måske ikke vil give flere penge til teater, kan man på denne vis inddrage nye tilskudsgivere og demokratisere produktionsomkostningerne.

En halv milliard ved kasse 1

Den nuværende bevillingsfordeling mellem stat, amter og kommuner hedder procentuelt 71-21-8. I forslaget opereres med ændring af byrdefordelingen til 65-20-15, som følge af de større kommunale bevil-

linger. Ifølge de optimistiske beregninger vil der — med to forestillinger om året pr. barn — skulle spilles ca. 21.000 forestillinger pr. år for de ca. 1,3 millioner danskere mellem 0 og 19 år.

Og med overenskomstmæssige lønforhold og helårskontrakter (som er et andet af grundprincipperne i forslaget) skal der ydes et produktionstilskud på godt og vel en halv milliard gode danske kroner (helt nøjagtigt 456.364.800 ved en gennemsnitlig forestillingspris på 21.600) — eller 89 kroner pr. indbygger til børneteater.

Ned med A-kassen

Her vil politiske og bevilgende sjæle måske kaste sig skrigende på jorden med et mildere økonomisk hjerteanfald, men selvom forslaget opererer med en stigning i det samlede antal forestillinger, er der et langt stykke af vejen også tale om en koordineret teaterdækning landet over. Samtidig med at forslaget indebærer, at børneteatrene skal etablere »rigtige« produktionsforhold, dvs. betale de professionelle fuld løn hele året, anvende instruktører og scenografer osv. Således

Det store spring fremad? Ny optagelsesstruktur i BTS

Det sker som led i arbejdet med at højne og definere godt dansk børneteater og for at fastholde og udvikle den kvalitetsgaranti, som mange brugere tilskriver BTS-medlemskabet. Behovet for en opstramning har været til stede. Der har dog været en modstand internt mod at »blåstempe« sig selv ved at udelukke andre, at virke som en selvtilstrækkelig og censurerende organisation, hvor kun de udvalgte kunne passere nåleøjet. Dermed kunne man også risikere at skabe splittelse inden for børneteaterområdet.

BTS er selvfølgelig indstillet på at bevare og udbygge den position, som gruppeteatrene trods alt har kæmpet sig frem til siden lukningen af Skolescenen for snart tyve år siden. Års erfaringer, som har skabt mange gode grupper, udviklet mange fine spillere, teknikere mm. (hvoraf en ikke ringe del er at finde på de såkaldt etablerede teatre).

De mange opslidende diskussioner om kvalitet og indhold kan derfor osse på længere sigt virke demobiliserende over for behovet for at stå sammen og danne den

nødvendige modkultur til en borgerlig nedskæringspolitik, der har et godt øje til børneteaterområdet.

Men at der eksisterer et troværdighedsproblem inden for området er uomtvisteligt. Det består bl.a. i, at deciderede gøgler- og cirkusaktiviteter lanceres som børneteater og ikke rubriceres i en egen afgrænset artistisk formation. Dertil kommer, at børneteaterområdet i realiteten er allemandsland, hvor enhver med gode intentioner — og manglende færdigheder — kan lave et stykke dramatik og sælge sig selv som børneteatergruppe.

Ud med Månegøgl, ind med Fiolen

Det er nu afgjort, hvilke teatre, der optages under RBOT'en i sæson 1987-88, hvor 13 amter af 14 deltagere.

Den eneste ændring fra forrige sæson er, at *Fiolteatret* erstatter *Månegøgl*. Og det er sket med et ønske om at få en bedre aldersmæssig spredning af forestillingerne. Til gengæld sluses *Månegøgl* ind under § 16 C.

Som vanligt er pengene sluppet op før kvaliteten, som Teaterrådet formulerede det.

Løvrigt gav forretningsudvalget i RBOT udtryk for, at man bør gøre teatrene opmærksom på, at der i teaterforeningerne generelt er et ønske om sceneforestillinger — og at teatrene betænker dette ved udarbejdelse af scenografi mv. til deres forestillinger.

De ni teatre under RBOT-ordningen er altså følgende:

Jytte Abildstrøm	897.000
Baggårdsteatret	1.330.000
Bjørnesteatret	550.000
Bådsteatret	201.000
Fair Play	1.330.000
Fiolteatret	504.000
Kaskadeteatret	897.000
Skifteholdet	1.700.000
Turnus	897.000

§ 16 c

Af de knap 40 ansøgninger til Teaterrådets § 16-kasse fik en trediedel deres ansøgning godkendt — omend ikke med det ansøgte beløb.

Rimfaxe er tilbage, mens Dueslaget — der fortsat kæmper for sin egnsteater-eksistens i Helsingør — er droppet.

Desuden er Anemone Teatret og Uppercut Danseteater nye i § 16-puljen.



Jomfru Ane jubilerer

Et af landets ældste gruppeteatre fyldte 20 år den 5. marts i år. Det markeres blandt andet ved jubilæumsforestillingen »Følelser & Spøgelser«, der er en stor musikalsk og dansende forestilling, hvorfor Jomfru Ane Teatrets faste ensemble til lejligheden er udvidet med en række gæstende skuespillere, sangere og dansere.

Forestillingen er et stort show om længsler og trængsler gennem tiderne, en billedbog om kærlighedens kår.

Men iøvrigt har de 20 års virke udspilet et væld af seværdige forestillinger, ligesom musikken fra rock-forestillingerne sidst i 70'erne gjorde navnet Jomfru Ane »verdensberømt i Danmark«.



I BTS/FASTs lovrevisionsforslagsudvalg har man opført sin interne udgave af Alladins vidunderlige lampe Tegning: Holger Olsen

vil en del af merudgifterne til forslagens realisering komme fra A-kasserne, fordi man vil ophæve den nuværende skik med, at grupperne af bitter nød må sende halv-

delen af staben på dagpenge halvdelen af året, have alt for snævre prøveperioder etc.

Men selv med disse humane forklaringsrammer in mente, regner

vel selv den mest optimistiske børneteaterelsker næppe med, at BTS/FAST-forslagets visioner uden videre føres ud i livet. Men retningen er stukket ud og området har

markeret sig. En dynamisk udvikling og kvalitetsforbedring inden for børne- og ungdomsteaterområdet har sin pris. □

Hvorom alting er, har BTS' hårdtarbejdende kvalitetsudvalg fremlagt sit forslag til »det store spring fremad« ved en livlig generalforsamling i BTS — der dog samtidig skæmmedes en del af »de fraværendes tyranni«; at de mindre aktive medlemsteatre alene ved deres fravær kan blokere vigtige beslutninger.

Bølgerne gik højt, og først efter en ekstraordinær generalforsamling blev et lettere revideret forslag endeligt vedtaget.

Forslaget er så måske i mindre grad en kvalitetskriteriemodel

end en ny og grundigere indslusningsordning for nye grupper, der vil ind i BTS.

Et kvalitetsudvalg — defineret som »fire personer, hvis viden, indsigt, teatererfaring og åbenhed over for nye strømninger på området, er almindeligt anerkendt blandt BTS' medlemmer« — skal herefter sørge for at give medlemsaspiranterne en solid indføring i organisationen, vurdere og kritisere gruppens arbejde/forestillinger, sikre tilstedeværelsen af professionelle tilstande og interesse for at arbejde i og tegne BTS. Herefter er

det op til generalforsamlingen at acceptere eller forkaste udvalgets indstilling vedrørende nykomlingen.

Det nyeste er vel, at man i princippet kun optager to teatre pr. sæson, men der kan dog dispenseres herfra ved f.eks. at oprette flere kvalitetsudvalg. Ellers er der fortsat ikke eksklusionsmuligheder inden for BTS (udover ved kontingentrestance).

Projektet skal køre de næste 2½ år som forsøgsordning.

Det foreløbige resultat af kvalitetskriteriediskussionen i BTS må

siges at være præget af forsigtighed. Man vil gerne sikre, at medlemmerne af BTS er blandt de kvalitativt bedste børneteatre — og dermed give brugerne visse garantier — samtidig med, at man i realiteten ikke vil være med til at definere, hvad der er godt børneteater — eller afvise eksisterende grupper som værende underlødige.

Der er gode ting i det nye projekt. Men kvalitetskriteriediskussionerne stopper næppe med det. Det lancerede »store spring fremad« er nok mere små, energiske hop på stedet



Signalement af dansk børneteater

I begyndelsen af maj afholdes den årlige festival, hvor dansk børneteater anno 1987 ruller hen over scenerne.

Det er samtidig et givtigt tidspunkt at danne sig et overblik over områdets kvaliteter, ressourcer og potentialer.

I en form for prolog til denne kalejdoskopiske oplevelse har Børneteateravisen bedt tre teateranmeldere tegne et signalement af tendenser og positioner inden for børneteaterområdet her og nu.

De tre professionelle betragtere er på ingen måde tilfældigt udvalgt, men repræsenterer som personer de tre eneste landsdækkende dagblade, som seriøst og kontinuerligt beskæftiger sig med dansk børneteater via anmeldelser og analyser.

De tre kyndige folk — Beth Juncker fra Politiken, Randi K. Pedersen fra Land & Folk og Vibeke Staggemeier fra Information — har kunnet fabulere frit, men er iøvrigt blevet konfronteret med spørgsmål som eksistensen af eksperimenterende og grænseoverskridende dansk børneteater?

- Institutionalisering og produktionsræs,
- Børneteater kontra voksenteater,
- Korrespondancen mellem forestillingernes intentioner og modtagernes perceptionsniveau,
- De voksne brugeres holdningsformynderi over børnene,
- Kvalitetskriterier, gøgl og cirkus,
- Gruppernes kunstneriske udvikling,
- Gode råd til fremtiden, osv., osv.

De mange spørgsmål kræver mange svar. En del af dem står på de følgende sider **cj**



Fasthold den kunstneriske udfordring

Af VIBEKE STAGGEMEIER

Den krise i gruppeteatret, som ingen længere kan føre sig frem på og vigte sig af at påvise, har efterhånden ført til en åben, legal kvalitetsdiskussion. Den har i udstrakt grad drejet sig om teatrenes voksenforestillinger af den simple grund, at de i højere grad end børneteaterforestillingerne har f.eks. pressens bevågenhed, men man kan håbe, at den krise, nogle teatre er i og erkender, kan skærpe og profilere ikke bare gruppernes voksenforestillinger, men også det kunstneriske arbejde, der ligger i forestillingerne for børn og unge.

Krav om udfordring

Mit udgangspunkt, når der skal tales om børne- og ungdomsforestillinger i dag, er, at det ikke har nogen fordel at gå ud fra, at de skabes af eksperimenterende, uetablerede, frie grupper i stærk politisk, organisatorisk og kunstnerisk opposition til en etableret teaterverden. Det er en skrøne, der kun kan tjene som sovepude for grupper, der ikke længere magter at bevise sin eksperimenterelyst og som risikerer at falde til ro i en falsk bevidsthed om, at gruppeteatrenes mange fordele opvejer de problemer, der kunne være.

Som publikum må vi nødvendigvis hele tiden stille krav om at blive udfordret, og det tror jeg kun vi bliver, hvis teatrene har stillet samme krav til sig selv: Om hele tiden at gå videre end dér, hvor man var sidst. Når det sker, er det heller ikke nødvendigt for et voksent publikum at filtrere sin oplevelse og analysere, om den dur til børn. Oplevelse fra andre positioner end hvor man selv er, er ikke mulig. De umiddelbart aflæselige reaktioner et børnepublikum beriger en forestilling med, er heller ikke den *endegyldige* reaktion og forståelse fra børnenes side, og derfor er ens egen latter lige så sigende som ens 5-årige nabos.

Konfrontationer

Det jeg godt vil ind på er, at børn — ligeså vel som voksne — fortjener at blive præsenteret for kunst, de ikke i deres vildeste fantasi havde forestillet sig — noget, der endda kan vække undren og konfrontere børnene med oplevelser, som er anderledes, måske uforståelige. Jeg kan illustrere med en historie fra det virkelige liv:

Et dansk børneteater fik — som reaktion på en spillet forestilling —

et brev fra en børnehave, hvori pædagogerne skrev, at de havde været meget skuffede over forestillingen, som de fandt meget dårlig og som derfor føltes som spild af penge osv. Blandt andet var der adskillige ord, som børnene ikke kendte betydningen af, ting som de ikke kunne forstå.

Det synes jeg er centralt. Pædagogerne glemmer nemlig her, at vi mennesker lærer og udfordres ved at konfronteres med noget, vi ikke kender — det uforståelige, om man vil. Teatergruppen i det nævnte tilfælde har netop skabt en *god* forestilling, der som sympatisk sideeffekt lærte børnene nogle nye ord. Det er jo med til at konstituere mennesket, at det konstant støder ind i ting, der kræver forklaringer, eller ting, der undslår sig forklaringernes tyranni.

Det intellektuelle aspekt

På samme måde som den øvrige teaterverden ikke markerer sig ved overvældende interesse for det intellektuelle aspekt ved teatret, er børneteateret også et sted, hvor man fornemmer den manglende tradition for at beskæftige sig med, hvorfor man arbejder, som man gør, og den slags er selvfølgelig let aflæseligt på de forestillinger, der spilles. Samtidig er det vigtigt at holde fast i, at ikke to børneteatre er ens, og at der for de enkelte grupper eksisterer meget forskellige problemer og for nogle måske slet ingen, men eftersom jeg er blevet bedt om netop at kommentere denne såkaldte teaterkrise, vil jeg fortsætte lidt endnu.

Jeg ser nogle årsager til, at det for nogle af de danske grupper er blevet meget sværere at lave teater end det var for blot få år siden. Mange har fået skåret deres tilskud ned og lever med kravet om hele tiden at bevise deres støtteberettigelse. Faktisk ingen fungerer under betingelser, der f.eks. kan godtage produktionsår langt ud over det sædvanlige, og kravet om salgbare forestillinger har det med at lukke låg på megen nytænkning.

Skuespillerne og kollektivet

Endvidere er der tale om nogle historisk betingede prioriteringer inden for grupperne, som lader til at være nødvendige at diskutere nu. Således problematiserer grupperne sjældent det forhold, at grup-

pen, der oftest også udgør den kollektive, kunstneriske ledelse, består af skuespillere. Flere og flere har faste medlemmer fra andre faggrupper (først og fremmest scenografer), men det almindelige er stadig, at konstanten i teatrets arbejde er skuespillerne, og at det øvrige kunstneriske personale ansættes for én forestilling ad gangen.

Jeg tror, man i adskillige teatergrupper har nået grænsen for, hvor langt man kan nå med den måde at organisere sig på og med de deraf følgende fordelinger af ressourcerne. Dermed mener jeg først og fremmest, at man skal tage fat på at opprioritere *iscenesættelsen* af sine forestillinger, fremfor som nu at lade sig nøje med simpel skuespillerinstruktion i mange tilfælde. Det indbefatter også, at man forholder sig seriøst til scenografernes arbejde, men netop ikke på den måde det lader til at være blevet moderne: At man har opdaget scenografien som *stil*, som staffage, der tidligere var ligegyldig, men som nu opføres til at skulle »selge« forestillingen i en ny indpakning.

Inddrag dramatikere

At skabe kontinuitet i iscenesættelserne er svært, når instruktører og scenografer kommer og går i grupperne, og når gode manuskripter er så hulens svære at få fat i, men det må være en overvejelse værd at inddrage disse free-lancere (og jeg tænker ikke mindst på dramatikere) i gruppernes arbejde på en langt mere langsigtet måde end hidtil. Med hensyn til netop dramatikernes mener jeg, at efterhånden en del dramatikerkonkurrencer har vist os, at der ikke bare eksisterer en stor, ukendt talentmasse ude i landet, men de skribenter, der *dog* findes, må dyrkes og gives muligheder, også på børneteatrene. Det er ikke *altid* økonomien, der sætter grænserne for nye initiativer.

Til slut: Jeg mener *ikke*, dansk børne- og ungdomsteater idag er den rene ynk. Jeg glæder mig tværtimod ofte over overraskende, smukke eller bidske forestillinger, som der står folk bag, der véd, at det er sværere at lave teater nu end for 15 år siden, men som ser det som den bedste udfordring, der findes. □

Det er ikke helt ligetil at lave et signalement af dansk børneteater netop nu. Både teatergrupper og forestillinger er så forskellige, at fællesnævnerne vanskeliggøres. Set fra en studiemæssig synsvinkel er det i og for sig spændende: samtlige børneteaters udviklingsfaser — lige fra den med søde bier, blomster og trolde — findes stadig repræsenteret og kan studeres. Fra en mere aktuell teater- og publikumsmæssig synsvinkel kan man hævde, at dele af børneteateret er *usamtidigt* med sig selv.

Nu er børneteater vældig vanskeligt at sætte på begreb og i system. Det er aldersbestemt teater og spænder dermed over hele feltet fra barn til voksen. En del af de forestillinger, som kalder sig ungdomsforestillinger, er f.eks. ikke mere ungdommelige end mange, der kalder sig voksne. I den øverste ende af aldersskalaen skridder begrebet m.a.o. ud. Det er da også væsentligt at fastholde, at som teater er der ingen forskel mellem børns og voksnes. Der kræves samme professionalitet, samme nytænkning, samme kreative kraft, samme indsats.

Der er faktisk kun én markant forskel, som ikke handler om spil, stil, scenografi, dramaturgi, men om stof, blik, linier. Det er ulige vanskeligere at skabe teaterforestillinger for børn end for voksne. Det er jo voksne, der gør det, det er voksne, der tænker, spiller.

Det er ikke nok at huske, hvordan det nu var, dengang man selv var barn. Ingen husker godt nok, og de mange erindringer er iøvrigt længst passé. Det barnlige er ikke erindring, men en særlig oplevelses- og erkendelsesform, som skal genskabes som sådan kunstnerisk.

Logikken slår ikke til

Det er der ikke mange, der kan, og derfor er det da også langt lettere — som voksen — at se ned på børneteatrene som andenrangs, i stedet for at indrømme eller erkende sin egen uformåenhed. Det er da langt lettere at tænke og spille med voksne, på niveau med sig selv, langt lettere at se, hvad der er væsentligt, hvad der er centralt.

At skabe og spille børneteater er at tage springet over i en anden verden, hvor logikken ikke altid slår til, og hvor det, der ses, sjældent er det, du tror. I denne verden er det på mange måder en forudsætning, at børneteateret er usam-



Følg børnenes undren

Af BETH JUNCKER

tidigt med sig selv. Hvis denne usamtidighed vel at mærke forstås korrekt.

Børneteateret, ganske særligt småbørnsteateret, er forpligtet på det nysgerrige, udforskende, undersøgende og undrende blik, som børn omfatter den for os voksne gammelkendte verden med. Det spiller for mennesker, der oplever verden som ny.

Småbørnsteateret skal med andre ord ikke forny sig i emnekrede, i stof, men desto mere i undren. Og endnu mere i form, stil og scenografiske muligheder. Kendt stof på nye flasker giver nemlig ikke, som man skulle tro, gammelkendt vin, men relevante oplevelsesmuligheder.

Det betyder, at hvis nogen tror, børneteater handler om at sætte søde små trolde på scenen for søde små børn, så har de taget grundigt fejl. Småbørn elsker det mest absurde, hvis detaljer og genkendelighedspunkter er i orden. De ser teater i langt højere grad end de hører.

For de større børn gælder langt hen ad vejen det samme, men friheden i forhold til dem er større. De kan følge forløb, de kan klare regulære historier. Teatrene kan i forhold til dem være *samtidige* med sig selv — både stof- og formfornyende. Hvis de vil.

Forfølge børns blik

Selvom fællesnævnerne som sagt er vanskelige, kan man dog pege på nogle tendenser — uden dermed at hævde, at alle teatergrupper bærer dem. Hvis det tidligere var god latin at sætte børn og børns verden på scenen, når der blev spillet for børn, må der siges at have fundet en væsentlig drejning sted. Nu handler det snarere om at følge og forfølge børns blik på og undren over verden.

Sandsynligvis ud fra den erkendelse, at selvom man er barn og selvoptaget, er det ikke altid sig selv man ser på og undres over. Ofte de andre. Tit de voksne og deres sære, uigennemskuelige færd og færden. At sætte børn på scenen betyder ikke, at man nødvendigvis skal spille børn. Det er de bedre til selv.

Som teater at følge deres blik har langt større konsekvenser og gør stoffeltet langt bredere. Der er det særlige ved børns blik, at det er skånselsløst og interesseløst. Børn er ikke søde, små, yndige væsener.

De er ubønhørlige, ser andre sammenhænge, øjner andre konklusioner. Jeg mener, hvorfor standser man ikke bare atomkraft, når det nu er farligt? Hvorfor giver vi ikke mad til dem, der sulter, når vi selv har nok? Osv.

Hvis børneteatrene turde slippe dette med konkrete børn på scenen, børn, der ser børn og dermed lærer noget om sig selv osv., og i stedet turde følge dette blik ud i verden og ind i de psykiske landskaber, vores fælles samliv indebærer, så tror jeg, der ville ske endnu mere i børneteatrene end der gør netop nu. Man kan nemlig godt både se sig selv, andre, opleve og lære — selvom dagligstuen, klasseværelset, barneværelset ikke danner scenografisk ramme.

Kunst & æstetik

Sagen er, at netop disse tendenser allerede er på vej i forestillinger, hvor fortidsstof og fremtidsformer kæmper. Når *Gruppe 38* med forestillingen »En saga i blåt« programmatisk sætter godt og dårligt børneteater til debat, når *Baggårdsteatret* kaster sig ud i galileiske sandsynligheder med forestillingen »Os to, Oscar«, når *Bådteatret* med forestillingen »Mappedyr« sætter disse kendte, stive herrer på scenen, når *Vestvolden* spiller om pensionisten Herbert og hans streg — altsammen for børn — så er det noget, der tyder på nyt stof og nye formmuligheder i dagens børneteater.

Genkendelighed er ikke længere et spørgsmål om at finde identifikationsfigurer og se sig selv, men om bredere oplevelsesmønstre. Det er godt nyt, men det er stadig på vej og der lurer farer på vejen.

Firsernes børneteater er kunstbevidst og æstetikdyrkende. Balancen mellem de forskelligartede former, der kan forløse de nye stoffer, skal findes. Det halter stadig lidt.

Der er tendenser til, at kærligheden til teknikkenes mange effektmuligheder tager overhånd og drukner stoffet. Der skal skabes nye oplevelsesrum, men at tage kampen op mod film, musikvideo, TV og deres mange billeder, er ikke teatrets sag. Ungdommen elsker hverken mere eller mindre teater, fordi der lefles for deres umiddelbare farve- og lydbehov — og teatret risikerer at forråde sig selv som kunstform.

Der overskrides grænser

Der har været tider, hvor børneteateret stampede — inspirerede hinanden mere end de lod sig inspirere af verden omkring dem. Teatret *Artibus* skabte med sine gennemkomponerede episke forestillinger et boom i børneteaterverdenen. Teatret blev nybrydende for tendenser, der er og nye der er på vej. Bruddet med de søde, dumme børn. Satsen på de gode, godt fortalte, genneminstruerede og scenograferede forestillinger. Det er det, det handler om. Men det skal videreudvikles, ikke kopieres. Vadmél er vadmél, men det kan ikke blive ved. Ray Nussleins *Paraplyteater* har kendt og praktiseret en spændende balance mellem det konkrete, det episke og det filosofiske i en årrække. Teatret *Vestenvinden* har med sin mimiske ekspertise vist nye veje. Det kan og bør tjene til videre inspiration, for heller ikke det går an at kopiere. Forholdet mellem kopiering, inspiration og videreudvikling er væsentligt i disse år. Også som debatpunkt for teatre.

Findes der eksperimenterende, grænseoverskridende børneteater eller er forudsigeligheden dominerende? Det var det spørgsmål, der satte mig igang med disse overvejelser. Der eksperimenteres heldigvis og der overskrides gamle grænser for, hvad der er for børn og hvad for voksne. Det er det væsentligste. Det nuttede er skrinlagt — En saga i blåt! For mange teatre bliver forudsigeligheden mindre og mindre. Ikke fordi børneteateret svigter sig selv og sin fortid som engageret samfundskritisk og samfundsdebatteater, snarere fordi gængse svar på gængse spørgsmål ikke længere holder, og fordi publikum er blevet langt mere utålmodigt.

Moralske formaninger gider ungerne hverken se eller høre på. De skal fanges på indre kriser og ydre konflikter i ganske anderledes form end før.

Konkrete adfærdsveje

Hvis nogen så tror, at børneteateret har svigtet debatteatret, det brede sociale engagement, så tror de forhåbentlig også fejl. Æstetik for æstetikken skyld bliver i længden for kedsommeligt. Kunst handler stadig mere om virkelighed end om kunst selv og dens kummerlige vilkår. I hvert fald, når det handler om kunst for børn.

Det kan se ende med at smitte inspirerende af på kunsten for voksne. Hvem ved? De oplevelsescentrerede forestillinger, der sættes på børneteatrene scener netop nu, er stadig lige debatfyldte, men mindre pædagogisk ledende. Måtte de pædagoger, der skal vælge forestillinger, indse, at det er en ustyrlig god tendens, der giver netop pædagogikken de bedste muligheder, der hvor den hører hjemme.

Børneteatrene er, kunne man måske sige, blevet mindre sikre på at kunne anviser korrekte adfærdsveje og dermed i virkeligheden blevet mere åbne for fortolkning og debat. Teatergruppen *Vester 60's* nye forestilling *Profession Gangster eller Salige er de fattige* viser f.eks. eksemplarisk, hvordan et engagement i sociale forhold og skæbner, som gruppen altid har haft, stadig er der, lige brændende, men langt mere spørgende, frysende, villig til at se, at de veje, der burde være der, ikke er der.

Hvad man kunne ønske for børneteatrene, er bedre manuskripter, bedre dramatikere. Der har været en fase, hvor grupper mente, at de kunne alt selv, inklusiv at skrive. Det er tit faldet uheldigt ud: vaklende stykker, heftet op med godt spil og klistret sammen ved scenografens hjælp. Rappe replikker hjælper ikke, hvis der mangler dybde, karakter, psykologi og komposition. Selv habile spillere kan ikke gøre makværker til mesterstykker.

Kvalitet & kriterier

Angående kvalitet og kriterier vil jeg tillade mig at se denne problemstilling ganske udefra og give en lille historie: Jeg sad for få år siden i Norge og skulle se en norsk børneteaterforestilling. Ved siden af mig sad en dame, anmelder som jeg, men ukendt for mig.

Før det hele begyndte — og før hun havde opdaget min danske afstamning — lændede hun sig mod mig og spurgte: Ved De, om denne gruppe anser sig selv som professionel? Jeg anmelder nemlig kun professionelt teater! Spørgsmålet forekom mig dengang absurd. Hun kunne jo for fa'n dømme selv. Siden har det forfulgt mig og er blevet centralt. Hvad hun mente var nemlig: hvis gruppen forstår sig selv som professionel, skal den hårdt og brutalt anmeldes derefter. Det vil sige hegles igennem for hver amatørfejl.

Amatører har anderledes krav på forståelse, men ikke på egentlig anmeldelse. Hun havde ret. Børneteateret bør juble over hvert alvorligt hug det får, græmme sig over for stor forståelse. En stor forståelse kan blive pinden til ligkisten.

Det var et memento til mig og andre som anmeldere. Det er svært at være hård. Vi burde måske være det oftere. Også det handler om prestige og troværdighed.

Helheden & oplevelsen

At børneteateret skal være professionelt, siger sig selv. Alt andet er ligegyldigt — som teater betragtet. Men professionalitet i sig selv er til gengæld ikke altid ensbetydende med kvalitet. For mig at se er gruppernes problem generelt, at spillerne ikke er på niveau. Der findes for ofte en eller to, der kan spille resten sønder og sammen og faktisk gør det. Det overlever forestillingen på, men det rammer helheden og oplevelsen. Det gælder også i replik- og sprogbehandling og i beherskelse af intensitet.

Til gengæld er spillerne ofte mimisk dygtige. Derfor lykkes meget, så længe munden ikke er åben. Det går bare ikke i længden. Der må uddannelse og efteruddannelse til. Det gælder skuespillere som alle andre fag.

Men man kan ikke skabe stort børneteater, der kun er godt, uden at miste noget af det, der er endnu bedre: Bredden, eksperimenterelysten. Børneteatrene problem er som andre børnekulturelle fænomener: ghettoen. Når der omtales, anmeldes, skrives, diskuteres for lidt, skyldes det ikke altid teatret — oftere børnenes situation. Intet i denne verden er mere væsentligt end børn, blot de ikke optager tid, rum — og spaltepads. □



Børneteateret ved en skillevej

Af RANDI K. PEDERSEN

I hvert fald én gang om året gør man som anmelder en slags status over dansk børneteaters situation, nemlig i forbindelse med afviklingen af Børneteaterfestivalen.

Når der alligevel netop i 1987 er god grund til at gå endnu mere i dybden med en sådan vurdering, skyldes det et igangværende arbejde med en revision af teaterloven. En politisk indsats, der allerede i sammensætningen af revisionsudvalgsmedlemmerne har afsløret en skandaløs mangel på interesse for et af de mest afgørende områder inden for dansk teater i dag.

Man kan stille det spørgsmål, om det hidtidige revisionsarbejdes stedmoderlige behandling af børneteateret skyldes den borgerlige politiks dominans. Om man fra borgerligt hold kort og godt har grebet chancen for én gang for alle at gøre op med noget, man bryder sig meget lidt om, ved at negligere dets eksistens.

Trussel mod kulturpolitikken

Men man kan og må nødvendigvis også spørge, om ikke en af årsagerne til, at børneteateret ikke er repræsenteret i revisionsudvalget med et fast medlem, men kun med en konsulent, skal findes i børneteaterets egne rækker. Mere præcist i det faktum, at dansk børneteater idag mindre end nogensinde kan opfattes som en homogen gruppe, der *samlet* er parat til at ytre sig og kræve at blive hørt. Eller som overhovedet opfattes som en trussel mod nogetsomhelst — mindst af alt mod den herskende kulturpolitik og dens værdier i bredeste forstand.

Skal dét så opfattes som et argument for at den efterhånden altfor populære påstand om, at *gruppeteateret* er totalt forstenet og i katastrofal krise, er sand? Naturligvis ikke, for den påstand er i mine øjne ikke rigtig.

For det første, fordi denne kritik tydeligvis retter sig mod det *voksne* mere end mod gruppernes *børneteater*. For det andet, fordi det er absurd at fremkomme med så generelle udsagn om noget så mangetydigt og sammensat som det danske børneteater. Inden for hvilket der som bekendt er teatre med mange års erfaringer, mens andre er ganske nye og umuligt kan have nået nogen grad af forstening.

Manglende eksperimenter?

Omvendt afspejler denne debat, hvor afsporet og forplumrende den end kan synes, måske meget godt nogle af børneteaterets mest påtrængende problemer. For det er næppe tilfældigt, at det i virkeligheden er de *gamle* teatergrupper skytset rettes mod, når nogle finder deres forventninger om stadige, vitale provokationer og formelle eksperimenter skuffede. Bevidst eller ubevidst er det til denne del af børneteateret, at de store krav stilles. — Og det er vel ganske rimeligt, for det er nu engang dér, de største ressourcer er at finde, ikke blot med hensyn til kunstnerisk erfaring, men også økonomisk.

Enhver, der nogenlunde jævnlighar fulgt diskussionen omkring børneteateret og dets fremtidsmuligheder, kender trætheden ved den evige snak om penge.

Hvorfor ikke skippe den side af sagen og koncentrere sig om at bedømme børneteaterets kunstneriske status? Ja, hvorfor egentlig ikke, da det er en besnærende enkel og taknemmelig opgave for en anmelder. Uden at risikere nogetsomhelst kan man kort og godt slå fast, at der er enorme niveauforskelle fra gruppe til gruppe og såmænd undertiden også fra forestilling til forestilling. Det kan ikke komme bag på nogen og mindst af alle på børneteateret selv. Som netop i årevis har forsøgt at etablere en eller anden form for kvalitetskriterier inden for Børneteatersammenslutningens rækker. Men hidtil uden synderligt held

Utilstrækkelige tilbud

Derimod er det voldsomt interessant at pejle sig ind på, *hvorfor* der er så store forskelle, om de er knyttet til holdninger, »årgange« og altså også penge.

Der er næppe tvivl om, at det har haft omkostninger af anden art, at få etableret lidt mere tålelige, økonomiske kår for dele af børneteateret. Sprogbrugen antyder det på det nydeligste ved at skelne mellem det etablerede og ikke-etablerede børneteater. I sit væsen en højst besynderlig modsætning at føre i marken, eftersom begge dele betragtes som alternativ til det »rigtige«, etablerede teater — med total begrebsforvirring til følge.

Men det giver ikke basis for at mene andet end, at det er de offent-

lige tilskuds *utilstrækkelighed* og ikke tilskuddene i sig selv, der har hæmmet udviklingen. For at børneteateret ikke så markant, som man kunne ønske det, har udviklet sig i takt med — eller endnu hellere *mod* — det øvrige samfund, behøver der ikke at være to meninger om.

Tidens inhumane tendenser i almindelighed og børnenes benhårde vilkår i særdeleshed afspejles godt nok i temavalget hos den seriøse del af børneteateret. Men man savner det overskud, hvoraf perspektiver og inspiration til at tage fat selv, som barn, fødes. Ikke som en opfordring til at lukke bogen og tæve læreren eller forældrene eller andre, væmmelige voksne. Sådan som de mest borgerlige politikere gudhjælpemig stadigvæk tror, det er holdningen i børneteateret. Derimod som et tilbud, der gør det nemmere at begribe den komplicerede verden, som børnene på godt og ondt må lære sig at færdes i og forholde sig til.

Tid, ro & penge

At videreudvikle et tidssvarende børneteater, som kan tilgodese sådanne krav, kræver tid og ro og dermed penge. Og ingen af delene er til rådighed hos et børneteater, som dag ud og dag ind er på farten for at tjene til føden. Og for at vise sin eksistensberettigelse — via efterspørgsel — over for de offentlige tilskudsmyndigheder.

Men for at bevare dynamikken i børneteateret kræves to ting mere, og de er i hvert fald i princippet gratis — åbenhed og ærlighed. Som kunstnerisk ledesnor — nøjagtig som det gælder for voksteateret og al kunst i det hele taget. Men måske i endnu højere grad i børneteaterets selvforståelse og forhold til den øvrige teaterverden.

Lige præcis dér oplever man som professionel iagttager og »sympatisør«, at børneteaterbevægelsen i sig rummer nogle dogmer og bloker, som trænger stærkt til at brydes og blæses igennem af nye og friske kræfter.

I ufattelig mange år har børneteateret levet og overlevet på en entusiasme og en flid uden lige. Men man kan ikke vedblivende inspirere andre uden selv at modtage inspirationens opmuntring nu og da med åbent sind. Det virker — groft sagt — som om man i den ene ende af børneteateret hænges af en indavl, der ud fra et

tillidssynspunkt er forståelig. Men som bevirker at unge, uddannede teaterfolk skræmmes langt væk.

Mens den anden ende består af letbenede døgnfluer på gennemtræk, der ikke kan eller vil udvikle nogetsomhelst. Samt den lille, men dybt problematiske del af børneteateret, der år ud og år ind hårdnakket har sværget til gøgl og gejl, til præk og pædagogik eller det rene plat — blot ikke til *teater* for børn og om og til dem.

Ærlighed

Det er her ærligheden i børneteateret kommer ind i billedet. Der synes efterhånden at være et absolut *akut* behov for, at man strammer balderne og definerer sig selv i en professionel sammenhæng. Med de omkostninger i form af indre ballade og splid, det sandsynligvis vil afføde.

Som den teaterpolitiske situation ser ud — med noget, der efterhånden kan blive alles kamp mod alle, er et kunstnerisk og organisatorisk stærkt børneteater med antennerne ude en tvingende nødvendighed for en fortsat beståen. Dette børneteater findes faktisk og er af høj kvalitet. Men skal det bevare denne og samtidig sikre, at der skabes eksistensmulighed og faciliteter for de blandede teatermiljøer, hvoraf nye grupper kan gro og gamle hente fornyende kræfter, kræver det, at man *både* åbent og ærligt skiller sig fra de useriøse i flokken. De, som med eller uden tilskud bruger børnenes teater som privat beskæftigelsesterapi eller som et »nemt« springbræt til voksteateret. Det er en belastning af dansk børneteaters ry og gode rygte, der hverken er råd til eller kunstnerisk belæg for.

Skal børneteateret fremover få en rimelig chance for at undgå stagnation og turde vove eksperimenteret, må det sikres bedre og enklere rammer gennem lovrevisionen ved pålæg fremfor henstillinger. Men det er op til børneteateret selv at sikre, at man ikke af lutter misforstået solidaritet og angst for stillingtagen smider barnet ud med badevandet. Ved at lade modparten bevare en nem og bekvem adgang til at feje ethvert krav af bordet under henvisning til kædens svageste led, der nok i realiteten burde placeres under andre paragraffer. □

Ang. dramatikere: Fra fortælling til teater

— er navnet på et kursustilbud på Århus Teater Akademi til foråret. Josefine Ottesen og John Pou. Cook, der begge er aktive i den danske gruppe- og børneteaterverden vil med udgangspunkt i Shakespeare og dennes fabelagtige fortællinger bygge bro mellem fortællingen og teateret. Dramatikere-spirer skal prøve at aflure er god historie dens dramatiske elementer og derudfra skabe teater.

Kurset i manuskriptfremstilling arbejder hen mod en færdig teaterproduktion, som skal vise, om de dramatiske elementer kan bære.

Interesserede' skrivéhjul kan henvende sig til Århus Teater Akademi, Klosterport 4, 8000 Århus C.



Hør Børneteateravisen

Som omtalt tidligere er det muligt at låne Børneteateravisen på lyd-bånd. Det er et særligt tilbud til blinde, svagtseende, ordblinde og andre, der ikke kan læse en trykt tekst.

Børneteateravisen er nemlig med i et projekt, der udføres af KLO — *Den selvejende institution Kultur og Litteratur Orientering for læsehandicappede*.

Så skulle I, kære læsere, kende en, der ikke kan — men gerne vil — læse Børneteateravisen, så fortæl vedkommende, at den kan lånes ved henvendelse til KLO, Brønd-vej 4, 6600 Vejen, tlf. 05 36 31 78 eller tlf. 02 85 77 57.

Hvor det iøvrigt også er muligt at bestille en fortegnelse over de ca. 100 andre publikationer, som indgår i projektet.

Forbudt for børn?

Kulturfremstødet Danmark-Frankrig, der er en selvejende institution, arbejder ihærdigt med at stable det storstilede arrangement på benene, hvis startskud ventes at gå i forbindelse med Århus Fest-uges start, 5. september 87.

I fremstødet er planlagt alskens spændende kulturudvekslingsarrangementer inden for kunst og kultur. Der er udstillinger, sportsskampe, teater, ballet og film mm.

Men trods ihærdig nærlæsning af den foreløbige redegørelse for arrangementets elementer, lykkes det blot én gang at snuble over ordet *børn*. Nemlig ved en omtale af, at Frankrig påtænker at vise *børnevideo* i Danmark.

Nu har børn og kultur selvfølgelig intet med hinanden at gøre — og da slet ikke i et kulturudvekslingsprojekt mellem to så fremtrædende kulturnationer som Danmark og Frankrig.

Dette blot som en orientering til alle dem, der kunne tænke sig at få børneteater, -film, -musik osv. integreret i projektet.

Når sæere



bevidsthed

væsener skaber

En glad bruger fortæller om en god børneteateroplevelse og dennes betydning i dagligdagen.

Af HELLE DYBDAHL

Atter i år havde vi Paraply-teatret i børnehaven.

Og endnu engang må vi glade konstatere, at der er utrolig mange fordele ved at teatret kommer til os

og ikke omvendt. Der er dels de praktiske årsager: Vi skal ikke drage ud i byen med en kæmpeflok børn og transporteres med de offentlige transportmidler, hvilket er et sandt helvede på jorden. Vi skal ikke ind i et fremmed teaterum, der foruden at være ukendt osse er mørkt. Vi skal ikke sidde i lange rækker på bænke, hvor man ikke kan hviske ordentligt sammen og slet ikke kan nå hinanden.

Her er vi »hjemme« i vores egen børnehave og det er trygt og godt. Vi ved alle, hvordan rummet ser

ud, når vi trækker rullegardinerne ned og slukker lyset; det er jo ligesom når børnene leger mørkeleg til hverdag. Og når der bliver lagt madrasser over hele gulvet, kan man let kravle hen til den pædagog, man holder allermest af, når man har lyst til det. Enten fordi det hele er så spændende eller bevægende, at det er nødvendigt, eller bare fordi det er fint at dele oplevelsen, når man holder i hånd. Det er osse tryghedsbefordrende og stimulerende for nysgerrigheden at se hele teatret blive bygget op,

Ray Nusselein, Paraplyteatret, i »Slå højt på trommen«.
Foto: Wim Riemsens.

mens man kigger på og kan spørge og kommentere det hele.

★

Forestillingerne plejer at give genlyd blandt børn og voksne i mindst et år og er bl.a. derfor en billig fornøjelse!

Eksempelvis: Sidste år så vi forestillingen »lille p«. Vi vidste intet om forestillingen på forhånd — bortset fra, at den jo nok kunne spilles for vore 40 børn mellem 3 og 7 år.

Det kunne den godt!

På trods af den store aldersspredning føles spilletiden ikke for lang — tværtimod blev spilletiden overskredet som så ofte før, fordi alle var så engagerede i spillet.

I løbet af spillet bliver alle børnene fortrolige med vanskeligt håndterlige følelser som vrede, irritation, sorg, glæde, jubel — og ikke mindst poesien i vores tilværelse.

Det skulle umiddelbart synes en halsløs gerning at lade en hel teaterforestilling handle om sådanne underlige begreber — men ved hjælp af figurer lykkes det sørne!

★

I det forløbne år har mange sære væsner befolket vores børnehave, når noget vanskeligt skulle forklares. Og de blev anvendt af både børn og voksne!

At man ikke må gå fra *Allermindste Barn* — det kan enhver vel begribe. Og at man bliver irriteret på et drillesygt WC, der siger den mest uartige lyd i verden: PRUT! — det giver anledning til dels højlydt djævlefråd, men efterhånden osse en vis forståelse af, at man kan blive så sur og gal, at man får lyst til at smide det ud. Forståelsen rækker osse til at begribe, at man afstår fra at smide ud — for så kommer man jo til at savne — og savn gør ondt.

Et væsen, der evig og altid brokker og kritiserer alting, hedder *Pestilens*.

Og børnene ved nu præcis, hvordan sådan én er og bruger det i deres sprog om en, der opfører sig sådan. Den *Store Hidsige* bliver af og til sluppet løs — det er man nødt til at kunne gøre en gang imellem for at kunne holde tilværelsen ud, ikke sandt? Børnene har nu selv

anskaffet sig *En Stor Hidsighed*, som ligger og sover i en lille sang med dynen på. Og hvis man er meget vred, kan man vække den *Sovende Vrede* — det gør godt, for den larmer utroligt (det er en skralde!).

Og tårerne: dem kender alle børn — både de store tårer, der bruges, når man har slået sig en lille bitte smule og skal trøstes en stor smule. Og så de små, der næsten ikke er til at få frem, fordi sorgen er så alt for stor. Dem husker alle børn i børnehaven og taler ofte om dem.

★

Alt dette og meget mere var så stor og så stærk en oplevelse, at den endnu lever i os alle. »Os« er både børnene og pædagogerne i børnehaven; for det var en fælles oplevelse og netop *det* samvær betyder noget for os. Det er jo ikke så tit, at børn og voksne er på lige fod i oplevelsesverdenen. Vi voksne véd altid det hele på forhånd — vi er blevet medlemmer af Foreningen for Bedrevidende i forholdet til børnene. Følelser bliver i denne forestilling behandlet helt overrumpende. Af forskellige årsager har forældrene ikke haft mulighed for at se forestillingen. De må derfor nøjes med børnenes og pædagogerne referater, og det er ikke let at gøre rede for forløbet, som jo ikke er en vanlig eventyrforestilling med forudsigeligt handlingsforløb. Nogle forældre mente derfor, at forestillingen så nok var for svær at forstå for børnene, de havde så svært ved at give en forståelig fremstilling. Hertil er kun at sige: det ser ikke ud til at vores børn synes det — de lever med forestillingen sammen med os.

★

Det skal lige nævnes som en lille krølle på halen; når forestillingen slutter, er det ikke høje jubelråb og klapsalver. Børnene udstråler eftertænksomhed og mæthed efter et godt teatermåltid med få kalorier og mange vitaminer. □

Helle Dybdahl — pædagog fra Børnehaven »Frihedsløst«

Assens fik sin festival

Den sidste weekend i februar lagde Assens by til en børneteaterfestival med syv grupper, 20 forestillinger — og knap 2.000 tilskuere. Primus motor var Børneteateret Skægspire og skoledirektøren i Assens, og begejstringen hos de fremmødte var så stor, at arrangørerne endnu går rundt med røde ører efter al rosen, der bl.a. faldt ved den afsluttende høring søndag eftermiddag.

I denne høring deltog bl.a. kulturudvalgsformand Minna Bertelsen (S), børnebibliotekar Erik Rotne, borgmester A. P. Nielsen (S), viceborgmester P. Thaysen (V), skoledirektør Eyvind Hogstad og Biba Schwoon fra Teatercentrum.

Der blev udtrykt generel glæde over, at kvaliteten af børneteater i

(BTS') Region Syd var så høj og udbuddet så alsidigt. Omend de sproglige nuancer var hørbare. Således mente viceborgmesteren, at »de forestillinger kunne børnene ikke tage skade af«, mens andre slet og ret mente, at der var tale om endog meget gode forestillinger.

En tilbagevendende begivenhed?

Flere ønskede en gentagelse af arrangementet — omend måske ikke hvert eneste år. Andre gik i diskussion om, hvorvidt pengene skulle gå til løbende forestillinger i det kommende Assens Kulturhus eller lægges til forestillinger »ude hos børnene«.

Børneteaterfestivalen kom primært i stand som følge af Assens kommunes største enkeltbevilling til et kulturarrangement nogensinde — 25.000 kr. — som blev fulgt op af et tilsvarende beløb fra Fyns amt.

Og således var der basis for at honorere den selvfølge, at grupperne får penge for at spille ved de lokale festivaler. Og salgsmesse-karakteren var smidt i Assens havn

Arrangementet var da også alene en kulturel manifestation for at give egnens børn og unge en teateroplevelse i en by, hvor det ellers har skortet noget på den slags kulturtilbud. Skægspire planlægger lignende festivaler andre steder. **cj**



Folk fra Børneteateret Skægspire var aktive i arrangementet af Assens-festivalen, hvor man bl.a. spillede en af gruppens forestillinger, »Den lille have«.

Grundigt
bearbejdet
af
Kirsten Bech
Dorrit Christensen
Tårnby



skuespiller



Bestilling

Vi har
penge!

Vi har den
rigtige alders-
gruppe.

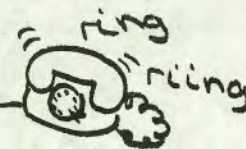
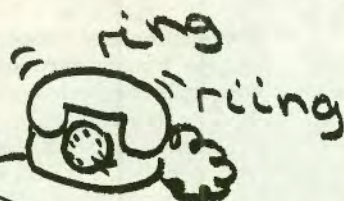
Vi har
engagerede
elever og
lærere.

Vi har 5 m
til loftet.

Vi har
380 volt
er I

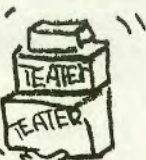
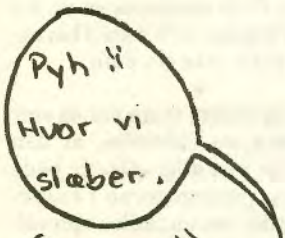
Vi kan
mørk-
lægge.

Kontaktlærer



Skolebetjent

Det var en



... fordi, da vi kom til Vester Skræppinge Centralskole og henvendte os på kontoret, var alle klar over, hvem vi skulle tale med om det praktiske — og ikke som i går, hvor den bestyrkede inspektør febrilsk udbrød »Guud var det idag?«

... fordi kontaktlæreren var forberedt på vores ankomst — hun havde fået fri til at modtage os, fri i timerne under og omkring forestillingen. (Som inspektøren sagde: »det gør vi altid her — det er jo ikke noget problem«).

... fordi skolebetjenten var helt klar over alt, hvad der skulle ske. Han havde sørget for, at strømmen var i orden, som vi havde bedt om i kontrakten. Mørklægningen havde været et problem, sagde han; men det havde han løst ved at tømre nogle rammer sammen og beklæde dem med sort plastic og installere nogle klemmer i vinduerne, så rammerne lige kunne skubbes på plads og klemmes fast. Det havde taget en halv dag — men nu havde man dem jo osse i al fremtid.

... fordi kontaktlæreren havde sørget for, at der stod en gruppe morgenfriske børn til at hjælpe med at bære ind og stille op. — Og ikke som i går, hvor vi brugte den første halve time til at lede efter en lærer, der kunne hjælpe os.

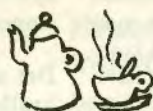
... fordi skolebetjenten og kontaktlæreren med stor hjælpsomhed sørgede for borde, stole og gymnastikredskaber til publikumsopbygning, så alle kunne se.

... fordi kontaktlæreren midt under opstillingen sørgede for en lille behagelig overraskelse: kaffe og te med et rundstykke til.

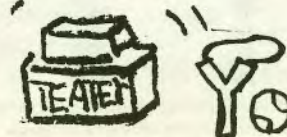
... fordi alle lærere og klasser, der skulle se forestillingen, vidste de skulle have teater, vidste, hvad stykket hed — og havde talt om det i forvejen.

... fordi der slet ingen problemer var med overskridelse af publikumstallet og overholdelse af aldersgruppen. — Og ikke som i går, hvor de prøvede at få en tredje klasse ind — selvom fjerde klasse er nedre grænse — under påskud af, at det havde de aftalt med teatrets administration (hvad der naturligvis ikke var sandt). Og reaktionen på vores nej: »Hvad så med de børn, der har glædet sig til at se teater? Hvad vil I have, vi skal gøre med dem?« Jah, det vidste vi faktisk ikke. Det ved vi rent faktisk ikke, for det er ikke et problem, vi har skabt.

... fordi klokken var slået fra under hele forestillingen. De blev nødt til at slå den fra over hele skolen, men som inspektøren sagde: »Det er jo ikke noget problem, lærerne ser bare på deres ur, hvornår timen er gået.«



i teatersalen.



VELKOMMEN TIL BØRNETEATERFESTIVAL i

BØRNETEATER

VØKKEN VRA

BRØNDERSLEV OG PANDRUP.



Velkommen til den 17. Børneteaterfestival 2.-3. maj i Brønderslev

Børneteaterfestivalen 1987 støttes økonomisk af Brønderslev, Løkken-Vrå og Pandrup kommuner, Nordjyllands Amt og Kulturministeriet.

Fra mandag til fredag spiller teatergrupperne lukkede forestillinger i de tre kommuner, dér hvor børn og unge er til daglig. Lørdag den 2. og søndag den 3. maj samles alle på to skoler i Brønderslev for at spille åbne og gratis forestillinger for alle børn og voksne, der har lyst.

Festivalen er arrangeret af Teatercentrum i Danmark (sekretariat for Udvalget for Børneteater og Opsøgende Teater) i samarbejde med Børneteatersammenslutningen og en festival-arbejdsgruppe fra Brønderslev, Løkken-Vrå og Pandrup kommuner.

Festivalinformation weekend

På Hedegårdsskolen, Nordens Allé 56, 9700 Brønderslev vil du fra lørdag den 2. maj kl. 9 kunne få information om alt, hvad der foregår i weekendens løb, bl.a. hvor og hvornår de enkelte forestillinger spilles.

På Brønderslev station vil der blive indrettet et informationssted, der har åbent fredag den 1. maj kl. 13-0.30, lørdag den 2. maj kl. 8-18 og søndag den 3. maj kl. 8-14. Her kan du få alle slags praktiske oplysninger om overnatning, spisemuligheder, busser mm. samt — naturligvis — festivalprogrammet.

Nordjyllands Trafikselskab udarbejder en speciel festival-køreplan. Denne køreplan kan rekvireres på Brønderslev børnebibliotek fra den 10/4 (tlf. 08 82 23 40, spørg efter Anni eller Inger) og kan fås på Informationsstedet.

Sammen med kort over festivalområdet og de enkelte spillesteder udleveres dagsprogrammet på Hedegårdsskolen (og stationen). Om lørdagen programmet for lørdag, om søndagen programmet for søndag.

65 teatergrupper og teatre kommer med 110 forskellige forestillinger. De fleste af dem spilles begge dage.

Både lørdag og søndag spilles forestillinger fra kl. 10 (med billetudlevering fra kl. 9.30) til ca. 17.

Information fra mandag den 27. april — se festival-sekretariatet.

Billetter

En halv time før det annoncerede spilletidspunkt for en forestilling vil der blive udleveret billetter. Der er gratis adgang til alle forestillinger for såvel børn som voksne. Men der kræves billet ved indgangen til spillelokalerne af hensyn til regulering af publikumstallet til den enkelte forestilling.

Børn har fortrinsret

Det er en børneteaterfestival. Børnene skal først og fremmest have mulighed for at se teater. Dem lukker vi ind først. Vi beder også de voksne publikummer om at tage hensyn til børnene. Både i billetkøerne (som vi ikke har nogen mulighed for at undgå helt) og ved spillelokalerne.

Festivalområdet

Festivalområdet består i 1987 i Brønderslev af to spillesteder: Hedegårdsskolen, Nordens Allé 56 og Brønderslev Gymnasium, Islands Allé 20.

Fra lørdag den 2. maj om morgenen udleveres kort over festivalområdet med indtegnede rute mellem spillestederne. Der er ca. 8 minutters gang fra det ene yderpunkt af festivalområdet til det andet.

Hedegårdsskolen vil så vidt muligt rumme alle forestillinger for børn i alderen 3-9 år.



Weekend-forestillinger

d. 2. og 3. maj 1987

ABEGANT TEATRET

Kom, kom computer 7-14 år

ANEMONE TEATRET

Bamse løber hjemmefra 3-11 år

ARTIBUS

I morgen er det mandag 14 år og opefter

ASGUER ZAP

Fred for sjov — et show om fred 14 år og opefter

BAGGÅRDTEATRET

Os to Oskar, for evigt 6-13 år
Danish Dynamite 14 år og opefter

BANDEN

Det er bare noget vi spiller 10-13 år

BATIDA

Supersøster og den store tyran 4-9 år
Sitas hemmelighed 8-14 år
En hund efter Rosa 8 år og opefter

BJØRNETEATRET

De ER her! 0-100 år
Værkstedet 3-8 år
Bow Down 14-18 år

BONGO BOYS

Tommy på musiksafari 5-12 år/12-17 år

BOXIGANGA

Paradiso 3-7 år/6-9 år
Sfinx 16 år og opefter

BØRNEMUSIKTEATRET

Hvad fatter gør, det er altid det rigtige 8-14 år

CIRKUS 3

Cirkus 3 3-9 år
Cirkus 3 på glat is 3-9 år

COMEDIEVOGNEN

Ravnen flyver om natten 12 år og opefter

DRT

Oskar 3-7 år
Tandem 3-7 år

DUESLAGET

Forbudt affald 8 år og opefter

FAIR PLAY

Den lille pige med svovlstikkerne i Brasilien 7-12 år

FIOLTEATRET

Vi elsker dig 16 år og opefter

FÆTTER TRYLLEKLOVN

Fætter Trylleklavn 4-8 år

GADESJAKKET

Kong Midas har æselører 8-12 år
Rødgrød med fløde 14 år og opefter

DET GODE HÅB

Dialoger og monologer af Dario Fo 14-18 år
og Franca Rame 14-18 år
Hva' nu 14-18 år

GRUPPE 38

En saga i blåt 6-11 år
Som en tiger i bur 11-14 år/14 år og opefter

GUNNARS WILLE TEATER

Telegram til Gunnar Wille 13-90 år

HOLBÆK EGNSTEATER

Tom, John og Woody 14 år og opefter

ILDFUGLEN

Konen i muddergroften 5-14 år

JAKO-BOLE

Helt hen i skoven 3-8 år
Bulder, Blomsten, Baby og Bruden 9-15 år
Baronens seng 13-17 år

JOHN WISNEY'S BØRNETEATER

Klovn Tito 4-12 år

JOMFRU ANE TEATRET

Skovens ekko 4-8 år
I pose og søk 10 år og opefter

KASKADETEATRET

Fugleburet 3-8 år
Dronningens nar 6-11 år
Edderkoppen 8-13 år

KIMBRI

Peer Gynt 14 år og opefter

KULTURFABRIKKEN

Hej igen 3-7 år
Gadens børn 10-14 år/14 år og opefter

MADSSENS ALBUM

Sibil fra Sibilil 9-14 år

MARIEHØNEN

Drillepind 3-8 år
Hul i hovedet 12 år og opefter

MARQUEZ

Omnibus 16 år og opefter

MASKEN

Da solen skulle sælges 4-8 år
De vises sten 9 år og opefter

McFETRICH

Cirkus på bondegården 3-9 år
Et hundeliv 3-9 år
Alice 4-10 år

MØLLEN

Barnlige historier 3-9 år/5-9 år
Rejsefeber 3-9 år/5-9 år

MÅNEGØGL

Blæs på vinden 1½-4 år

PARAPLYTEATRET

Mod himlen i lommen 3-8 år
Slå højt på tromme 3-8 år

PUNCH

Eventyrkærren 3-8 år
Jakel i sit es 5-12 år

RIMFAXE

Hvorfor hænger anden med næbbet 4-10 år

RIVEGILDET

En farveballade 1½-4 år
Det dejligste sted 5-9 år
Stikken er løs 4-10 år

ROADRUNNERS

Vovestykket 5-10 år
Hylsteret 8-12 år

SILKEBORG DUKKETEATER

Syvmilestøvlén 4-10 år

SILLA

Er det min skyld 14 år og opefter

SKÆGSPIRE

Den lille have 2-4 år
Stigebrøget 3-8 år
Jeg er her osse 6-10 år

TEATER 83

Tørreloftet 7-10 år
Big Ben og Lille John 9-14 år

TEATERBUTIKKEN

Den tårnhøje hund 3-7 år
Bimmer 6-9 år
Sagens kerne på sommerferie 10-15 år

TEATERKLUMPEN

Molly Mærkli' 3-6 år
Trolldanden fra Oz 5-11 år

TEATERKOMPAGNIET

Lokes væddemål 5 år og opefter
Gys, grin og gamle gimper 7 år og opefter
Russisk roulette for 2 14 år og opefter

TEATERRAVNEN

Ved siden af 3-7 år
Mann & Quinn 14 år og opefter

TEATRET

Springtime 14 år og opefter
Vejrhønen 14 år og opefter

TOM TRIX TRYLLETEATER

Det magiske univers 3-12 år

TRUFFALDINO

Krumspring på slottet 4-10 år
Bouffonerne 14 år og opefter
Amor og Psyche 14 år og opefter

TURNUS

Hvad drømmen fortalte 6-9 år

TURNUS TEATERVÆRKSTED

Ole Lukøje 3-6 år

TEATER UNO

Det sorte tog 4-8 år

UPPERCUT DANSETEATER

Risky Business 12 år og opefter

VANDREFALKEN

Ilddåb 13 år og opefter
Hamlet (på dansk) 14 år og opefter
En sjæl i politik 15 år og opefter

VENDSYSSEL EGNSTEATER

Træet Yggdrasil 3-6 år

VERDENS LILLESTE CIRCUS VARIÉTÉ THEATER

Rejsen til far 5-10 år

VESTENVINDEN

Spring ud 4-10 år
Når 'malhanen gale 10-16 år

VESTER 60

Profession gangster eller 10-14 år
Salige er de fattige

VESTVOLDEN

Hvor går strengen 4-7 år
Man gav Johnny et gevær 14 år og opefter

ZOOLOGISK MUSEUMS MARIONETTEATER

Hare hop — et økologisk lærestykke 4-9 år

Ø-GRUPPEN

Standfugle 5-10 år

Der tages forbehold for ændringer!

Småbørn

Forældre med børn under 3 år bedes være opmærksomme på, at der kun findes få forestillinger for de helt små børn i festivalprogrammet, og at disse forestillinger kun spilles for 30 børn ad gangen. De øvrige småbørnsforestillingers nedre aldersgrænse på 3 år skal respekteres af hensyn til både børnene og forestillingernes kvalitet.



Mad og drikke

Der er teater nok til en hel dag — og forhåbentlig rækker maden osse. Kantine med forskellig slags mad findes på Brønderslev Gymnasium, og på både Hedegårdsskolen og gymnasiet findes boder med drikkevarer og »hurtig« mad.

Festival-sekretariat

I perioden indtil 24. april:

TEATERCENTRUM, Frederiksborggade 20, 3. sal, 1360 København K. Tlf. 01 15 69 00 ti-to. kl. 10-16, fre. kl. 10-15.

Under festivalen (27. april — 3. maj) indretter

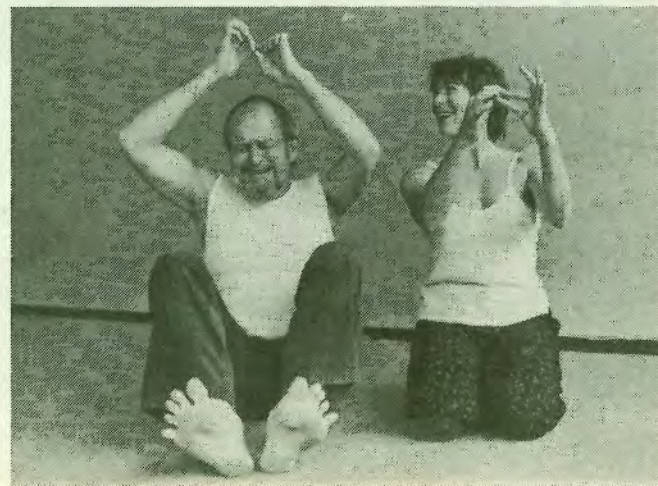
Teatercentrum festivalsekretariat på Hedegårdsskolen, Nordens Allé 56, 9700 Brønderslev. Tlf. 08 82 51 21. Dette sekretariat er åbent kl. 10-16.

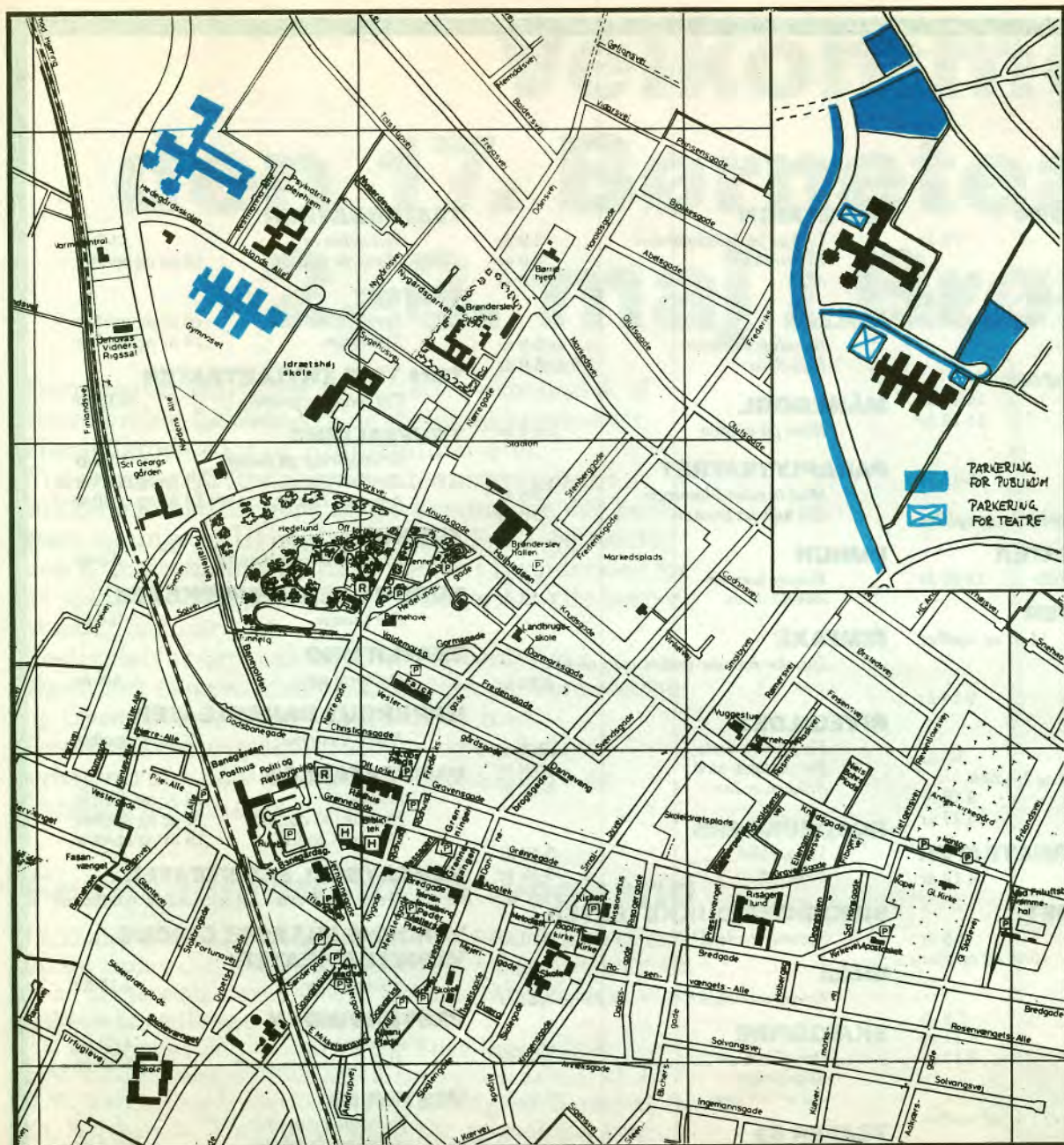
Plakatudstilling

På Brønderslev Børnebibliotek, Vrå Bibliotek og Rådhuset i Pandrup vil der fra den 21. april til og med den 3. maj være udstillet de mange plakاتفorslag til Børneteaterfestivalen, som er lavet af børn og unge i Brønderslev, Løkken-Vrå og Pandrup kommuner.

Det forslag, der er valgt til plakaten 1987, er gengivet på første side af dette festival-indlæg i Børneteateravisen — dog ikke i de originale farver.

Forslaget er lavet af Lone Christensen og Janni H. Nielsen, 4.a på Pandrup Skole.





Sådan kommer du til Børneteaterfestival

Til fods:

Gangsti langs jernbanen til Nordens Allé: Drej til venstre fra stationen, forbi posthuset, til venstre ad stien mellem posthus og politistation, op ad trappe på venstre hånd, følg postens parkeringsplads, tag frakørslen til højre og skrå mellem Ginge og A/S Peder Nielsen. Skilt med »Banevolden« ved stiens start, slut ved fodgængerovergang, kryds Parkvej og fortsæt ad Nordens Allé. Der er cirka et kvarters gang (lidt mere, hvis du har børn med).

Med bil:

Fra Løkken: Du kommer ind ad Tolstrupvej. Første vej på højre hånd efter byskiltet er Nordens Allé, hvor gymnasiet og Hedegårdsskolen ligger.

Fra Blokhus: Du kommer ind ad Søndergade og drejer til venstre mod centrum ad Vestergade. På højre hånd efter en lille kilometer ligger Parkvej (skilte til gymnasiet og Hedegårdsskolen), som følges til Nordens Allé (til venstre — skilte igen).

Fra Frederikshavn: Ved lyskrydset ved hovedvej 13 drejes til højre mod Hjørring ca. 400 m, derefter til venstre ad Markedsvej, senere Tolstrupvej (der står »Sygehuset« på vejskiltet). Efter knap 2½ km nås Nordens Allé på venstre hånd (skilte til Hedegårdsskolen og gymnasiet).

Fra Hjørring: Umiddelbart efter det blå skilt med Brønderslev drejes til højre ad Markedsvej, som senere bliver til Tolstrupvej. Efter knap 2½ km drejes til venstre ad Nordens Allé.

Fra Aalborg: Første vej på venstre hånd efter det blå Brønderslev-skilt hedder Østergade (med vejskilt mod Åbybro). Den følges tværs over lyskrydset, hvor den skifter navn til Vestergade. Efter ialt 2,4 km drejes til højre ad Parkvej, som følges til Nordens Allé. Der er cirka 800 m ad Nordens Allé fra Parkvej til gymnasiet/Hedegårdsskolen.



Brugerkonference Børneteaterfestivalen i Brønderslev

Der er stadig ledige pladser til årets brugerkonference, som afholdes i forbindelse med Børneteaterfestivalen.

Emnet for konferencen er kvalitet.

I arbejdsgruppen har vi den opfattelse, at teatermedarbejdere og brugere ikke forstår det samme ved kvalitet set i forhold til børneteater — derfor vil vi gerne bruge en dag på at klarlægge, hvad vi hver især forstår ved godt børneteater.

Som optakt til gruppearbejde vises to forestillinger:

Kaskadeteatret: FUGLEBURET
Jomfru Ane: SKOVENS EKKO

Disse forestillinger skal anmeldes dels af brugere — dels af teatermedarbejdere.

I grupper skal kvalitetsbegrebet desuden behandles ud fra følgende stikord:

Underholdningsværdien. Forestillingens værdi. Teksten. Scenografien. Kostumer. Forestillingens helhed. Professionalismen. Samspil med publikum osv.

Der skal ikke refereres fra de enkelte grupper. I stedet rundes gruppearbejdet af med fire oplæg omkring kvalitet.

Oplægsholdere bliver:

Michael Ramløse fra BTS' kvalitetsudvalg.
Vibeke Sybrandt Jørgensen fra Hjørring Seminarium.
Gitte Kath. Scenograf i teatergruppen Møllen.
Bjørn Lense Møller. Teaterrådsformand.

Bemærk, at konferencen i år afholdes mandag d. 4. maj kl. 8.00-16.30.

Sted: Nordjyllands Idrætshøjskole, Parkvej 61, Brønderslev

Pris: 260,- kr. incl. frokost og kaffe

Sidste frist for tilmelding er 15. marts.

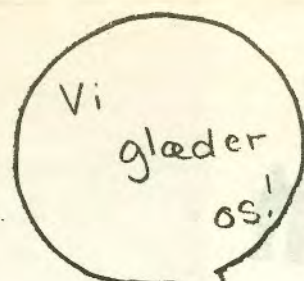
Tilmelding og konferencegebyr sendes til:

Birte Nielsen
Børnehaven »Mariehønen«, Langgade 1,
9490 Pandrup
Tlf. 08 24 58 19

Kontrakt-
modtagelse.



E
L
E
V
O
R
I
E
N
T
E
R
I
N
G



dejlig dag

... fordi der ikke en eneste gang under forestillingen blev annonceret tandlægebesøg og andet over samtaleanlægget.

... fordi lærerne havde fortalt eleverne, at forestillingen var længere end en lektion — og de ikke behøvede at blive urolige for, om de kunne nå bussen hjem, for der var lavet aftale med buskørslen, og forældrene havde fået besked en uge i forvejen.

... fordi man kunne mærke, at børnene var forberedt og indstillet på at opleve teater, og at lærerne først og fremmest var interesserede i at opleve forestillingen. — Og ikke som i går, hvor de så det som deres opgave at være kontrollanter på børnenes teateroplevelser: Sidder de nu roligt? Det her forstår de i hvert fald ikke! Jeg må hellere holde et vågent øje med Peter!

... fordi samtlige lærere — klasselærere — var til stede under hele forestillingen. Ikke en eneste rejste sig for at gå til andre timer midt under det hele — og heller ingen kom ind under forestillingen. — Og ikke som i går, hvor en gymnastiklærer kom ind 15 minutter inde i forestillingen og i den modsatte ende af spillet i ti minutter forgæves forsøgte at låse en dør til redskabsrummet op — under iagttagelse af den største forsigtighed, og derfor

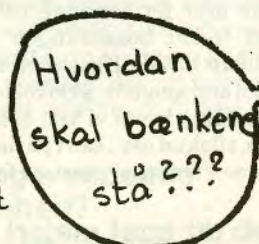
utrolig interessant for børnene. Det lykkedes ikke, og han forsvandt igen — for at komme tilbage to minutter senere med en kollega, der åbenbart havde en bedre nøgle.

... fordi der ca. et kvarter efter forestillingen igen stod hjælpere — de samme som i morges — til at hjælpe os med nedtagning og udbæring af kulisserne. Og der var tid til det — der skulle ikke som i går være gymnastikundervisning en halv time efter forestillingen.

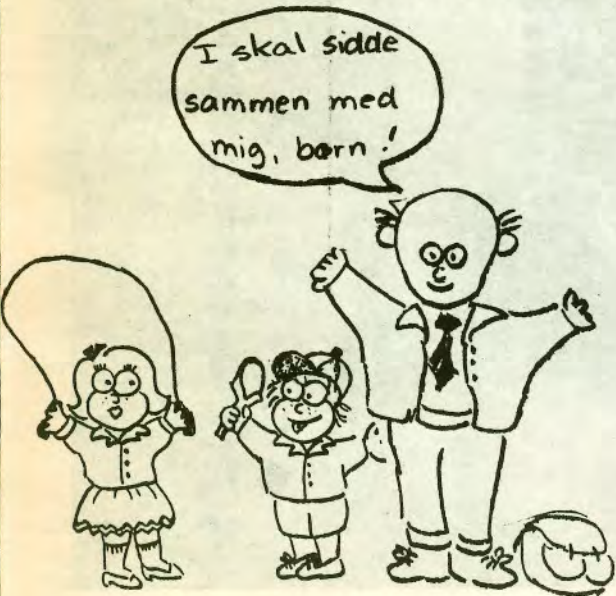
... fordi kontaktlæreren var og sige farvel. Vi fik en god snak om forestillingen og skolen. Desværre måtte vi sige nej tak til hendes tilbud om en bid brød og en kop kaffe på lærerværelset, fordi vi skulle skynde os videre til næste forestilling i Sønder Bregninge. Det var ærgerligt — og synd for den gode mad og de søde folk på skolen.

Men det var en dejlig dag. Den slags, man ønsker sig mange flere af.

Af Michael Ramløse, Teatercentrum,
og Flemming Hansen, Artibus



Tegnet af
Julie Jørgensen
Hanne Piasecki
Pilegårdsskolen
Tårnby



Kontaktlærer



Kaskadeteatret består af:
Jan Torp,
 administrator
Linda Michaelsen,
 spiller
Hans Nørregård,
 spiller
Anne Kurtzweil,
 spiller
Claus Reiche, spiller
Ole Hinsch, spiller

Kaskader af teater

Med tildelingen af Vejle Amts Kulturpris fik Kaskadeteatret en smuk hæder op til sit 10 års jubilæum som turnerende børneteater.

Af CARSTEN JENSEN

Det ligger smukt, uomtvisteligt. Gammelt morænelandskab fra vor fælles istid, med bakker, slugter og søer — og Gudenåen som nærmeste nabo.

Og den smukke udsigt står i et rimeligt forhold til den succes, det gamle *Jan Torps Teater* fra Århus har som turnerende børneteater. Udgangspunktet er et gammelt mejeris ophøjelse til børneteater. Stedet er Voervadsbro ved Brædstrup.

Den 4. april kan Kaskadeteatret så føje et jubilæum til både pris og succes. Så er det nemlig 10 år siden, den forhenværende tømrer Jan Torp lånte nogle penge og gik igang med at lave sit eget teater.

Ved overrækkelsen af Vejle Amts Kulturpris motiverede viceamtsborgmester Vagn Ry valget i fire konkrete punkter:

At det er et godt børneteater, at gruppen arrangerer børneteaterfestival i Brædstrup hvert år, at prisen er en tilkendegivelse af den kulturfunktion, som børneteater er. Samt den mere specielle: At Kaskadeteatret har turdet flytte fra en stor by til et mindre landsby-

samfund, hvor områdets børn er prøveklude for forestillingerne

Husstandsomdelt indkitning

Børneteateravisen har spurgt Jan Torp, der fra at være enevældig teaterleder nu er blevet bestyrelsesansat administrator med ret til at arbejde fuldtids — og lidt til —, hvad der egentlig fik teatret til at søge nye græsange i Voervadsbro i 1983-84:

Jan Torp: Vi har lige fra starten været et landsdækkende teater uden tilknytning til en bestemt egn. Og selvom vi havde glimrende lokaler i Århus, har vi gennem mange år ledt efter et sted, som kunne opfylde vores ideer om det ideelle udgangspunkt for vores aktiviteter: at have et godt arbejdssted at rejse ud fra og komme hjem til, at kunne bo tæt på arbejdet uden at skulle bo sammen, og når man til daglig turnerer rundt i byerne, er der ingen grund til også at bo i en.

De lokale var naturligt lidt skeptiske over for sådanne tilflyttere, men inden bosætningen i Voervadsbro lavede Kaskadeteatret en husstandsomdelt skrivelse, hvori vi fortalte, hvem vi var, hvad vi fik i løn, tilskud osv., så vi på den måde kunne komme rygterne i forkøbet.

Køb dit eget mejeri

Halvandet år efter starten i Århus i 1977 gav Jan Torp hele teatret væk til en selvejende institution, hvorefter det har været kollektivt indtil udflytningen til Voervadsbro. Nu er der en ansvarlig bestyrelse, som ansætter administrator

og kunstnerisk leder — og så følger resten teaterloven. Formelt. For i det daglige køres det hele fortsat fuldstændig kollektivt. Opgivelsen af det formelt kollektive, som var en af grundideerne i gruppeteaterbevægelsen, er begrundet i de problemer, der kan opstå ved konfliktsituationer, hvor tingene kan være svære at udrede. Men Jan Torp ejer dog selve teaterbygningen:

— Ja, det er mit personlige projekt, idet jeg købte det gamle mejeri som en ruin og byggede det om, og teatret betaler så en lejesum, der skal dække de faktiske udgifter. Selv ville Kaskadeteatret nemlig aldrig få økonomisk mulighed for at købe bygningerne, så den eneste mulighed var at finde en, som var sindssyg nok til at binde sig resten af sit liv på det

Fra Odin til Kaskade

Selvom Jan Torp nu fortrinsvis er administrator, har han sin teatermæssige fortid i Odin Teatret helt tilbage i 1970, hvor han især arbejdede med børneteater og gadeteater. Og selvom den gode administrator næppe i dag kan leve op til de mere atletiske og asketiske krav, Odin Teatret stiller til sine veltrimmede medlemmer, har det fysisk-prægede teater fra starten haft høj prioritet hos Kaskadeteatret, hvis navn er en del af denne historie.

Jan Torp: — På Odin Teatret arbejdede jeg med en italiensk kaskadør — en akrobat, der kaster sig rundt på forskellige måder osv. Og vores forestillinger var fra starten en historie, et tema, og så var det krydret med utrolig meget

gøgl, kaskadør- og klovneteknik. Og vi brugte også kaskader af farver, liv og det blev til Kaskadeteatret.

— Men jeres teater har udviklet sig mere væk fra det gøglermæssige

— Gøgl alene er ikke teater, men hvis man bruger det som teatermæssig fortælle teknik, er det fint. Da vi i sin tid skulle optages i BTS, var der mange der mente, at Kaskadeteatret ikke lavede teater, men samtidig kom de allesammen og nød vores forestillinger. Og det viste sig så, at vi fik en vis indflydelse, idet mange børneteatre fandt ud af, at det var muligt at kombinere tingene til spændende forestillinger.

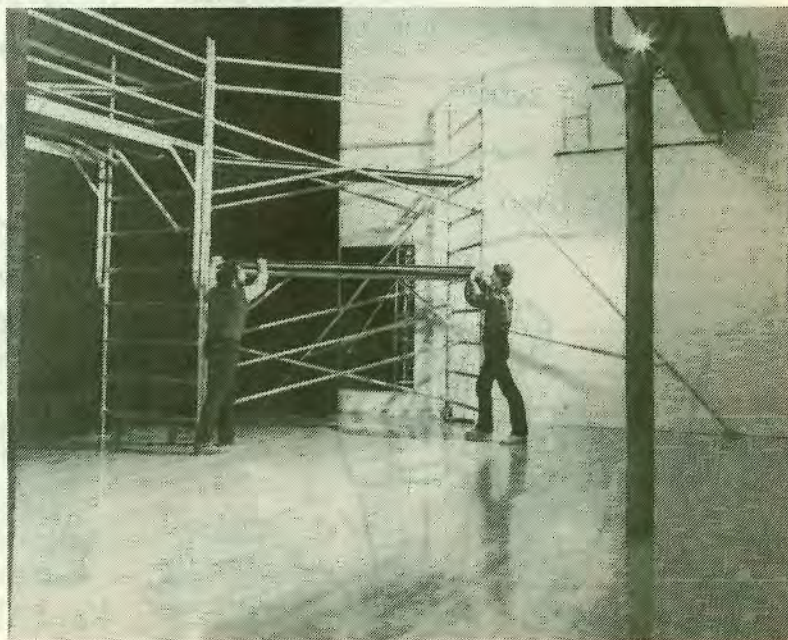
Vores målsætning er stadig, at den fysiske del i en forestilling skal være lige så vigtig som den anden del, og at ingen af delene kan være alene. Men tingene forandres jo med nye folk, ældre folk osv.

Siger Jan Torp og pirker lidt til slidgigten i nakkehvirvlerne og fodén resultatet af mange års bæren rundt med folk på skuldrene.

De faste rammers tyranni

Som noget ret enestående inden for børneteaterområdet har Kaskadeteatret formået at have helårsansatte og alligevel klare udgiftssiden. Samtidig kan man også mær-

Et kig ind i det store teatertrum



ke problematikken med den stigende institutionalisering, hvor det eksperimenterende har trange tider, fordi det gælder om at producere sikkert:

— Ja, vi er i et dilemma. Fra gammel tid har vi sagt, at det vi laver, er vores arbejde — og derfor skal vi være helårsansatte. Det har vi tidligere kunnet klare ved at spille et rimeligt antal forestillinger og samtidig have plads til nogle vilde eksperimenter ind imellem.

Men det går ikke mere, på trods af et godt tilskud og det, at forholdene overfladisk set synes bedre end tidligere mht. økonomi, lokaler, kapacitet mm. Men vi er presset ud i at økonomisere via kun at producere i meget kort tid om året, dvs. kort prøvetid. Vi må simpelt hen bruge hver eneste dag til at spille forestillinger for at få tingen til at løbe rundt. Er der en der bliver syg, får et barn, går en forestilling dårligt, vil det hele væltes. Så man skal være alt for forbandet sikker på, at det vi laver både kan sælge og virke rigtigt.

Det kan man ikke gøre i årevis. Der skal være plads til projekter, uddannelse osv. for at udvikle sig — og det gælder for hele området.

Angående festivaler

Kaskadeteatret får alligevel tid til at arrangere den meget roste Brædstrup-festival hvert år. Enkelte har dog udtrykt betænkelig-

heder over festivalens klare salgsmessekarakter og at grupperne spiller gratis.

Jan Torp: — Jeg forstår betænkelighederne ved at man spiller gratis, hvis kommunerne m.fl. får det indtryk, at det ikke koster noget at lave børneteater. Men målet er jo primært at få mere børneteater.

Jeg arbejder med vores festival og med at finde en model til de andre festivaler. Og man bør gøre sig klart, at der er to slags. En kulturel festival, hvor man laver en virkelig manifestation for folk i et bestemt område. Og en festival som drejer sig om alle de lærere, pædagoger, bibliotekarer osv., som interesserer sig for og arrangerer børneteater, hvad der ikke er spor let. Det er noget med at overtale kolleger, politikere, kommuner. Og jeg kan overhovedet ikke acceptere den måde, man så giver de folk mulighed for at finde ud af, hvad for noget børneteater, man skal købe — på den store festival. Det er en hån mod dem, og vi burde forkæle dem meget mere end vi er i stand til. Vi skal give dem mulighed for at vælge og lyst til at fortsætte arbejdet. Men kommuner og arrangørsteder skal selvfølgelig vide, at det normalt koster penge at få børneteater og at der skal afsættes penge til det.

On the road again

Apropos det, så kunne I jo ikke få

Brædstrup kommune til at dække underskuddet på små 4.000 kr. fra sidste festival. Skal pris-kronerne så bruges til det?

— Nej da, de skal bruges til jubilæet, til fest og glæde

Men hvad betyder kulturprisen konkret for jer, ud over de 5.000 gode danske kroner?

— Vi bor i udkanten af Vejle amt, og samtidig med, at vi flyttede hertil, trak amtet sig ud af RBOT'en og en masse andre ting — og der var ikke rigtig muligheder for børneteater hverken i amtet eller de fleste kommuner. Der er så sket den udvikling, at Vejle amt er kommet med i RBOT igen — og vi har fået den pris. Men meget større end prisen er jo, at der er kommet enorm gang i børneteateret i amtet.

Samtidig er det jo meget sjældent overhovedet, at der gives priser til dansk børneteater, og det betyder dels, at Kaskadeteatret bliver kendt viden om, og at der sker en generel afsmitning.

Og hvordan fejrer I så jubilæet?

— Vores jubilæumsforestilling, »Edderkoppen«, har premiere 3. april på Horsens Teater, og på selve dagen holder vi åbent hus og reception hele dagen på vores eget teater, mens der bliver galla-premiere og fest for kolleger og gamle kaskader om aftenen. Det er koncentration på én dag, for næste dag skal vi ud og spille igen



Teatergruppen opstillet foran det gamle mejeri. Fra venstre: Jan Torp, Claus Reiche, Linda Michaelsen, Anne Kurzweil og Hans Nørregaard.

Lad os nu komme videre

Instruktøren og skuespilleren Preben Friis har været på børneteaterinstruktør-seminar i Østberlin. Det fik ham bl.a. til at reflektere over udviklingen i dansk børneteater, opsplitningen og visionerne.

AF PREBEN FRIIS

I slutningen af november 86 var jeg på ASSITEJ-seminar for børneteaterinstruktører i Berlin, Øst. Titlen: »Demands, Necessities and Motivations of the Actor at the Theatre for Young People«.

Som sædvanligt på den slags seminarer — hvor alt skal simultantoversættes til tre andre sprog — kom der aldrig rigtigt gang i diskussionen om seminarets emne. Måske osse fordi de 12 deltageres baggrund og forudsætninger var for forskellige. Men uden for de officielle diskussioner får man snakket med de andre enkeltvis, hører om deres arbejdsforhold, hvad de laver, og hvilke ideer de har til de næste forestillinger, de skal lave. Det er inspirerende, og får én til at vende og dreje sine egne ideer og meninger nok engang.

Vi er jo stolte af det store og vidtspændende børne/gruppeteater, som vi har fået stampet op af jorden herhjemme. Og på mange måder

med rette, det har været en kraftpræstation, som man nok ikke kan udvise ret mange andre steder i verden.

Alternativt børneteater?

Men der sker ofte det, når man på et givet tidspunkt er nyskabende og laver noget, som er stort og flot, at så bider man sig fast i det og bliver ved med at synes det er genialt, mens udviklingen stille og roligt overhaler én. Man ser det tydeligt udefra, men det er noget sværere indefra.

Men ikke det er den situation, vi sidder med i børneteateret idag. Er det ikke sådan, at vi på 20. år er så travlt optaget af at gøre op med Dansk Skolescene, at vi glemmer at videreudvikle det »alternative« børneteater? (Der er vel ikke meget af det eksisterende børneteater man kan kalde alternativt — det hele er jo lagt i faste rammer for mange år siden?). Hænger vi ikke fast i en form, hvor man kan sige, at børneteater, det er groft sagt noget med tre-fire skuespillere på et gymnastikgulv?

Ressourcer kontra kvalitet

Ser vi på børneteatersituationen i værtslandet for seminaret, Østtyskland, kan man godt blive lidt misundelig. Hvilke ressourcer de dog har på f.eks. Theater der Freundschaft, som er et børne/ungdomsteater i Berlin: 40 skuespillere foruden instruktører, forfattere, teknikere osv. — ialt 120 mennesker. I en forestilling for børnehavebørn (ca. 80 børn) var der seks

skuespillere og tre levende musikere!

De muligheder har vi ikke i Danmark, og kvantitet er da heller ikke alt. På Theater der Freundschaft stod resultaterne ikke rigtigt i forhold til ressourcerne. Man fornemmer en noget tung dyne, der ligger hen over hele teatret, og nogle pædagogiske og politiske målsætninger i arbejdet, som kommer til at modarbejde den dramatiske opbygning af stykkerne. Men jeg nød faktisk at se en børneteaterforestilling på et rigtigt teater — bare til en forandring.

Yohei fra Japan kom fra et turnerende ungdomsteater, som på gymnasier og lignende steder spiller for op mod tusind unge af gangen. Når de er heldige at lave en populær forestilling, beholder de den på programmet til og med opførelse nr. 1.000. Det første krav til en ny forestilling er, at der skal ske noget uhyre dramatisk i løbet af de første fem minutter, som kan vække publikums nysgerrighed — ellers kan skuespillerne godt pakke sammen eller begå harakiri, de får aldrig et ben til jorden. Teatret modtager ingen offentlig støtte, så de må selv tjene alle yen'erne til bl.a. løn til de 110 ansatte.

Opsplitningen af teatret

Den slags problemer har vi heldigvis heller ikke herhjemme. Men vi så videoer af nogle japanske børneforestillinger, og jeg må indrømme, at på trods af de ret håbløse arbejdsforhold, var det nogle virkelig spændende og smukke teaterforestillinger. Jeg har fået fat i et af

manuskripterne og er ved at få det oversat, men hvilket børneteater vil binde an med en stor, smuk og spændende musikalsk forestilling — med 15 medvirkende? — Nej vel? Og dermed går danske børn glip af den forestilling — og så mange lignende.

For vi har fået splittet teatret op i voksteater og børneteater — som om det var to helt forskellige ting. Vi står i dag med et traditionelt institutionsteater, som spiller for voksne, og et traditionelt gruppeteater, som (primært) spiller for børn. En opsplitning, der er fulgt op af lovgivningen.

Men hvorfor denne opsplitning?

Hvor findes det teater, som kan og vil kombinere de to teaterformer? Banden? Eller Fiolteatret? Egnsteatrene i det hele taget? — Måske, men de har ikke midlerne til det. Egnsteatrene var en drøm, som er fuldstændig bristet.

Gensidig inspiration

På seminaret i Berlin var lederen af regionsteatret i Växjö og lederen af det store franske ungdomsteater i Lyon (som laver festival til sommer). Der var osse en schweizisk instruktør, som arbejder på nogle af de store sydtyske teatre og på Stadsteatret i Göteborg. Det var spændende at snakke med de folk, for de havde et teatersyn, hvor forestillinger for voksne og forestillinger for børn ikke var adskilt, men nogle arbejdsformer, som supplerede og befrugtede hinanden.

Der var på seminaret osse en instruktør fra et gruppeteater i Portugal. Hans problemstillinger

og synspunkter mindede mig i den grad om den hjemlige debat gennem 15 år, hvor man skælder ud på de store teatre bl.a. for at retfærdiggøre sit eget arbejde. — Vi må se at komme videre.

Jeg synes, at vi skulle foreslå institutionsteatrene og landsdels-scenerne, at de igen begynder at spille børneteater, og at vi sørger for at få folk, der har erfaringer inden for børneteater, ind på disse teatre til gensidig inspiration og udfordring.

Lovrevisionen — en død sild?

Det ville naturligvis en overgang gå smerteligt ud over gruppeteatrene, men det vil være godt for børnene, som vil få en meget bredere opfattelse af teatret, når de både kan opleve det i skolens gymnastiksal og på teatrene.

Vi kan osse gøre noget andet: krydse fingre for, at teaterlovsrevisionsudvalget er visionært og forstår, at vi må have nogle teatre, som kan kombinere erfaringerne fra institutionsteatrene med erfaringer fra grupperne, hvis vi skal komme videre i dansk teater. Sådanne teatre koster vel omkring 10 mio. kr. om året pr. styk, hvis de skal have en mulighed for at lokke folk fra begge lejre.

Skal vi være realistiske og gætte på, at udvalget foreslår nogle småjusteringer ved loven om egnsteatre? — At deres visioner begrænser sig til at give kunstigt åndedræt til en død sild!

Eller er det for pessimistisk? □



teaterudviklingen i landet. Desuden indeholder mappen en artikel om det nordiske samarbejde.

De danske bidrag til mappen er: *Vibeke Gårdmands* artikel »Vi må have teatret ned på køkkenstolen«, en artikel om dansk teaterlovgivning af *Biba Schwoon*, *Beth Junkers* »Vidunderligt utilstedelet« (om Børneteaterfestival i Tårnby), en nyskrevet artikel af *Beth Junker* om dansk børneteater lige nu samt *Anette Sørensens* artikel »Børneteaterns placering i fremtidens teater« (se sidste nummer af BTA).

Med hensyn til valgene vides det nu, at både *Hildegard Bergfeld* fra Vesttyskland og *Michael Fitzgerald* stiller op på præsidentposten. De nordiske lande støtter Hildegard Bergfelds kandidatur — hun er bl.a. osse en god ven af nordisk børneteater. Nogle vil måske huske hende fra Børneteaterfestivalen i Tårnby, hvor hun var DANSK ASSITEJs gæst.

Fra dansk side deltager *Michael Ramløse* i kongressen.

Odense-festival 1988

Uforståeligt! Nedslående! — og andre lignende udbrud lød på bestyrelsesmødet den dag, Kulturministeriet mundtligt meddelte, at man ikke ville støtte festivalen med det ansøgte beløb (600.000 kr.), men — muligvis — med 150.000 kr. fordelt over to år. Problemet heri er naturligvis, at støtten fra Odense kommune — som jo forlængst har afsat 600.000 kr. til festivalen — er betinget af et tilsvarende beløb fra ministeriet.

Bestyrelsen forhandler i øjeblikket med Odense kommune om, hvorledes man alligevel kan sikre en festival i Odense i 1988. Men det er givet, at ambitionerne må sættes en del ned herefter. Det er nu planen at gøre festivalen til en nordisk festival (som f.eks. den i Helsingfors i maj 1986) udvidet med grupper fra Færøerne og Island og evt. Grønland samt to eller tre ikke-nordiske grupper. Men det internationale seminar må dropes.

Bestyrelsen har netop barberet 800.000 af budgettet og håber såle-

des, at festivalen alligevel kan gennemføres. Der er stadig stor interesse for den i Odense.

Børneteaterfestival i Brønderslev 1987

Over kulturaftalerne har vi igen inviteret udenlandske gæster til vores festival. Det drejer sig i år om repræsentanter for Sovjetunionen, Cuba, Spanien, Portugal, Holland og Sri Lanka. Bestyrelsen vil undersøge muligheden for at arrangere et fællesmøde med gæsterne og danske teaterfolk i festivalperioden — hvis det kan passes ind i det i forvejen hårdt-pumpede program.

Festival i Madrid

Fra spansk ASSITEJ har vi modtaget en invitation til at overvære en børneteaterfestival i Madrid i første uge af april. Bestyrelsen har bedt *Frank Nielsen* fra Dueslaget om at repræsentere DANSK ASSITEJ ved dette arrangement.

Læs iøvrigt *Preben Friis'* artikel om ASSITEJs instruktørseminar i Berlin.

Michael Ramløse
DANSK ASSITEJ
Frederiksborggade 20, 3.
1360 København K
Tlf. 01 15 69 00

ASSITEJs logo til verdenskongressen i kænguru-land



Bjørneteatern har været til børneteaterfestival i Spanien, hvor de blev mødt med varme og entusiasme. Teatret har lavet en engageret og poetisk rapport om en anderledes festivaloplevelse. BTA har sakset i den.

Af CATHERINE POHER

Fra den 9. til den 16. november 1986 deltog Bjørneteatern med to forestillinger og foredrag i den første børneteaterfestival i Madrid, arrangeret af en gruppe mennesker, som arbejder meget aktivt på at ændre skolesystemet og dets brug af autoritære normer som undervisningsgrundlag. Gruppen består bl.a. af sociologer, pædagoger, forfattere, lærere, billedkunstnere og filmfolk. *Louis Matillo* er en af dem. Han kom til Danmark i 1985, hvor han på den danske børneteaterfestival i Tårnby overværede 35 forestillinger i løbet af festivalugen og weekenden. Herudfra valgte han Bjørneteatern til at repræsentere dansk børneteater på festivalen i Spanien — med »Frakken« og »En hertesag«.

De to forestillinger skulle spilles henholdsvis syv og ni gange i løbet af ugen. Desuden skulle vi stå for to aftener med foredrag, hvor vi bl.a. fortalte om børneteater i Danmark, viste videoproduktionen »Børn og fantasi« fra en kulturuge i Kalundborg, fortalte om vores forestillinger og sammenkoblingen af teater, musik og billeder.

Publikum, som hovedsageligt bestod af lærere, pædagoger, forfattere, sociologer, journalister og an-

Nordisk samarbejde

Der har været afholdt nordiske ASSITEJ-møder i Stockholm (6.-7. dec.) og Helsingfors (13.-15. feb.).

På *Stockholm*-mødet besluttedes det bl.a., at Sverige, Finland og Danmark stiller op til valg til executiv-komiteen for at vise de nordiske landes ønske om ændringer og vores parathed til at gå aktivt ind i arbejdet herfor.

Desværre har det vist sig, at vores fælles-nordiske publikation, der skulle være klar for længe siden, er løbet ind i så mange praktiske vanskeligheder, at vi nu er blevet nødt til at droppe projektet på ubestemt tid.

Det vigtigste punkt på mødet i Helsingfors var naturligvis ASSITEJs kongres i *Adelaide*, hvor vi var enige om vigtigheden af en fælles nordisk optræden, hvorfor det meste af tiden blev brugt til at drøfte valgene til executiv-komité og arbejdet videre frem.

Vi udarbejdede — ud fra det nye »tre-års-tema« — en handlingsplan for det nordiske samarbejde i perioden 1987-90, som

betyder en samordning af nordiske festivaler og seminarer.

Kongres i Adelaide

ASSITEJs 9. verdenskongres (generalforsamling) finder sted i Adelaide i Australien 8.-16. april 1987.

Her vælges executiv-komiteen for perioden 1987-90, og her lægges de overordnede linier for organisationens arbejde i samme periode.

De nordiske lande har som tema for arbejdet 1987-90 (i samarbejde med ASSITEJs Commission of themes) foreslået følgende tema (der så i forskellige udgaver, afskyninger osv. kan anvendes som festival- og seminargrundlag verden over): »The role of theatre for children and young people in developing, ethnic, cultural and personal identity«.

På kongressen præsenteredes nordisk børneteater under ét: På fællesnordisk basis fremstilles en mappe (som vores flagbrochure — uden flag) med titlen »Children's Theatre in the Nordic Countries«, og hvert land har et vist antal (løse) sider til artikler og omtaler af væsentlige træk inden for børne-



Tolken Claudio (th.) udlægger teksten i Bologna (Foto: Jan Munkholm)

Rejserapport Blodig Alvor i

Comedievognen gæstespillede i januar i den italienske by Bologna med forestillingen »Blodig Alvor«.

Det var *Teatro La Baracca*, der havde arrangeret en tre måneders festival for børn og unge, således at der hver uge er en ny forestilling, med inden- eller udenlandske grupper. På den måde får børn, unge og deres voksne et bredt udbud af teater over en meget lang periode — og det er en spændende måde at lave festival på.

Comedievognen skulle spille i en gammel kirke, der nu var teatersal for *La Baracca*. Et sjovt lokale, men helt fint til teater.

En halv time før forestillingens start blev de første børn lukket ind. Det kom noget bag på os, men foyeren var lille, og børnene kom fra forskellige skoler langt fra teatret.

Inden forestillingen skulle begynde, bad vi *Claudio*, *La Barac-*

cas PR-mand, om at fortælle, hvem vi var, og at forestillingen blev på *gramelot*, et sort sprog kendt fra bl.a. Dario Fo. Det var vigtigt for os, at publikum ikke troede, at det sceniske sprog var dansk

Reklameindslag

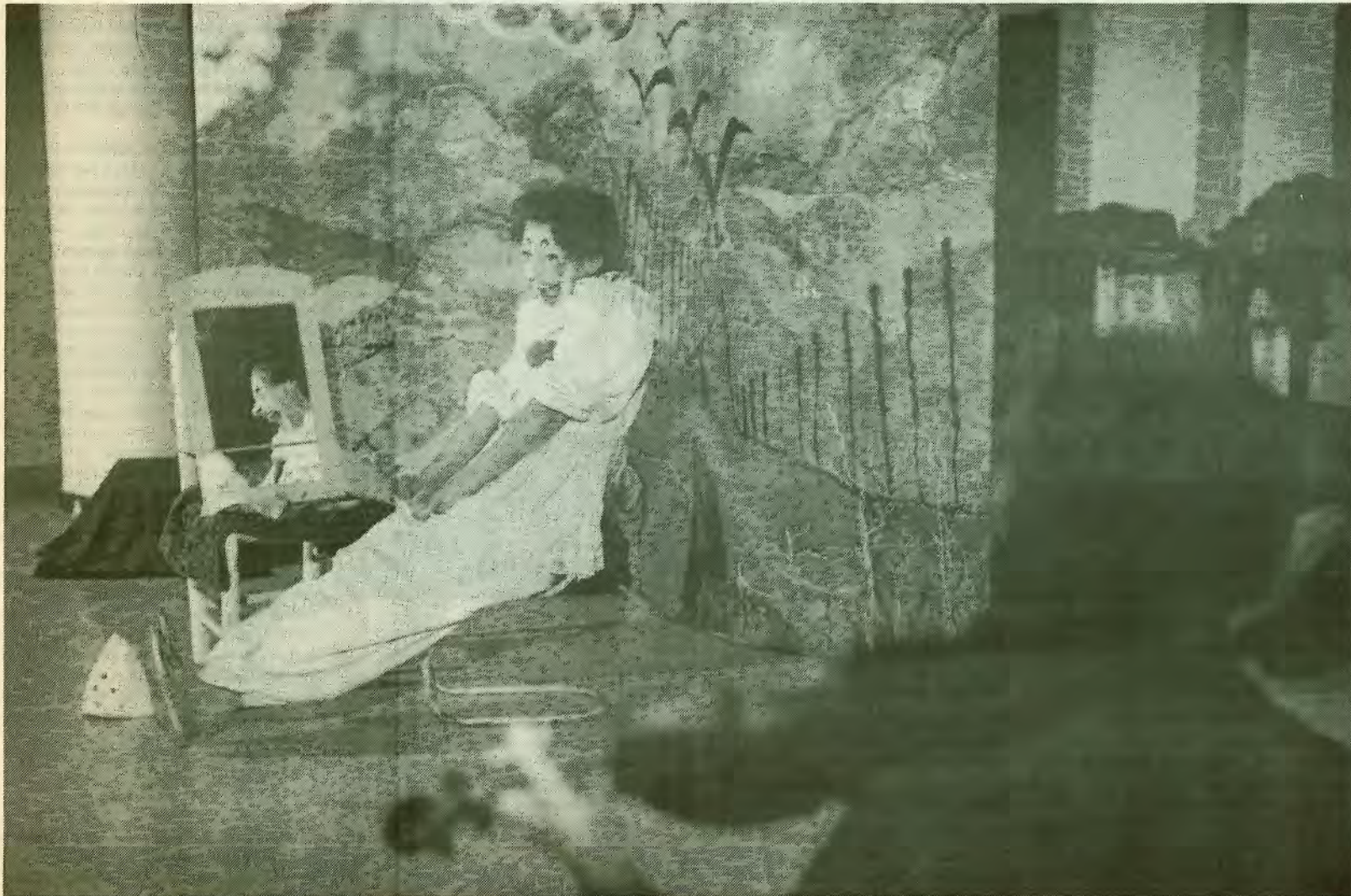
Claudio gik som aftalt på scenen, men startede med et reklameindslag om festivalens ene sponsor, en lokalbank, der netop havde en fordelagtig ungdomskonto, hvor man fik et blad, plakater og høje renter!

Lidt af en overraskelse for os; levende teater med levende reklame — og Claudio så da heller ikke ud til at nyde det.

Så sænkede mørket sig i kirkerummet, og forestillingen kunne tage sin begyndelse. De fantastiske reaktioner og den oprigtige glæde og begejstring fra publikum gjorde det til en meget stor fornøjelse for os.

Klapsalverne ebbede ud, men publikum blev siddende, stærkt diskuterende. Og Claudio kom igen på scenen, for her var det tra-

som livsindhold



Fra Bjørneteaterns forestilling »En hjertesag«

dre teatergrupper, var meget interesseret og stillede mange spørgsmål, og vi blev modtaget med en utrolig varme og kærlighed og blev overøst med gaver.

Oplevelsernes plan

På samme måde var det med forestillingerne. På alle skolerne og børnehaverne rundt omkring i Madrids satellitbyer, hvor vi spillede, blev vi modtaget med en glæde

og forventning, som man sjældent møder i Danmark. Lokalerne var ryddet, alt var på plads og i orden, og alle skulle bare se teater. Det betød selvfølgelig også, at der var mange flere tilskuere, end der skulle være, men hver gang lykkedes det at præstere et lille mirakel: At presse op til 80 børn og 30 voksne ind i vores lille telt, som udgør rammen for forestillingen »Frakken«.

Bagefter kom pædagogerne, rengøringspersonalet og køkkenpersonalet, som havde overværet forestillingen, og fortalte om deres oplevelser. Meget ofte var de voksne virkelig glade for, at de også havde fået en stor oplevelse ud af det. De troede, at det kun var for børn, men følte sig meget berigede og glade af at have set forestillingen. De var også meget inspirerede af de enkle midler vi brugte. De kunne se, at man ikke behøver så mange penge, at man kan lave alt med stort set ingenting, bare man leger. Alt kan vokse! Og med det samme skulle de prøve sammen med børnene

Og så fik vi så meget tilbage efter hver forestilling! Børnene holdt os i hånden og kyssede os, køkkenpersonalet lavede lækker mad til os som tak for forestillingen. Lederen kom hen og snakkede med os. Forfatterne og skuespillerne, som kom og så stykket, gav os gaver, bøger de selv havde skrevet og plakater fra deres forestillinger. Alle skulle snakke, fortælle og høre. En nødvendighed for kommunikation, udveksling og inspiration. Jeg følte, at jeg blev lige så inspireret af dem, som de blev af os, at deres entusiasme og det, at de så klart gav udtryk for deres glæde over vores arbejde, var min inspiration til at fortsætte.

Pludselig kunne jeg igen finde en klar mening med mit arbejde. Jeg kunne spille uden tvivl, lige ud, stort, fordi jeg helt præcist inde i mig vidste, at jeg kunne kommunikere 100% med børnene og de voksne, der var tilstede, på det plan, jeg kalder oplevelsens plan.

Samhørigheden

Og så begyndte vi at spekulere over, hvorfor det er blevet så svært at lave børneteater i Danmark.

Det har været berigende at komme til et land, som tørster efter kulturelle oplevelser, tørster efter

inspiration til, hvordan de skal organisere sig for at gøre deres drøm til virkelighed. Jeg tænkte på vort land, som sammenlignet med Spanien har alt. Jeg kunne se, hvor heldige vi og børnene er, med organiserede tilbud inden for teater, musik og litteratur både i storbyen og provinsen. I Spanien er fjernsyn det eneste, der når ud til børnene alle steder, og fjernsynet vælger mere en underholdende linie end en kulturel. De spanske børneteatergrupper, vi mødte, havde det problem, at når de kom ud for at spille, blev de ofte nødt til at optræde for et publikum på op til 600 tilskuere i alle aldersgrupper, »for når teatret kommer, skal alle se«. De fortalte også om den voldsomme forskel, der kunne være mellem at spille for et publikum i byerne og for et publikum på landet, hvor man stadig kunne møde børn, som ikke går i skole.

Men samtidig med, at vi har et stort udvalg af kulturelle tilbud herhjemme, er jeg bange for, at vi er ved at glemme noget vigtigt, som jeg har mødt alle steder i Spanien: Samhørighed og menneskelighed.

Kulturen som supermarked

Vi organiserer kultur ligesom et supermarked. Det drejer sig ofte mere om økonomi eller prestige, end om at være sammen — at dele. Institutionerne køber nogle gange teater, hvor man har på fornemmelsen, at pædagogerne eller lærerne er mere interesserede i at få en fritime, end i at dele teateroplevelsen med børnene. Tit gider de voksne ikke overvære forestillingen sammen med eleverne, eller hvis de gør, sidder de og strikker eller kigger alle mulige andre steder hen, end der hvor det foregår. Børnene får næsten aldrig tid til at blive sammen med skuespillerne efter forestillingen, fordi alt er

planlagt på en anden måde i forvejen, og bussen holder for døren. Nogle gange har man ligefrem glemt, at teatret kommer. På børneteaterfestivaler sker det ikke helt sjældent, at de voksne ikke har tid til at se forestillingen færdig, fordi der er tre andre forestillinger, der skal ses samme dag — og vi bliver i tvivl om det, vi laver, er helt ved siden af.

Vi kan se, at en stor kamp skal kæmpes nu i Danmark. Ikke kun mod nedskæringspolitikken, som rammer børnekulturen hårdt, men lige så meget mod en ligegyldighed og ansvarsløshed, som man desværre alt for ofte møder hos voksne, som arbejder med børn, uden at de tilsyneladende er opmærksomme på konsekvenserne for børnene.

Kampen her er meget mere uklar og besværlig end kampen i Spanien. Det drejer sig ikke, som i Spanien, om at kæmpe for alt det, man ikke har, men om at genfinde nogle kvaliteter, man har haft, og bevare dem, bruge dem i sin udforskning af nye veje.

Mellemfolkelig udveksling

Vi siger tak til *Louis, Eugenio, Juan* og alle de andre

- fordi de har forstået at lave en festival, som ikke er et supermarked, men at møde mellem mennesker. En 8 uger lang festival med kun en enkelt gruppe om ugen. Det har givet mulighed for at få tid — tid til at mødes, og tid til at være sammen.
- fordi de har stået til rådighed for os hver dag fra morgen til sen nat, så alt kunne foregå uden praktiske problemer.
- fordi de har givet os så meget med deres respons på vores arbejde.
- fordi de har givet sig tid til at organisere møder med dem de kendte, som kunne være inspiration for os.
- fordi de lavede en flot afskedsmiddag for os og inviterede os til en Garcia Lorca-forestilling.
- fordi deres arbejde med børn er så inspirerende. Det tæller alle kunstformer (musik, film, teater, litteratur, billeder) og involverer en fantastisk forskning om »børns billedforståelse«. Vi håber, at der bliver mulighed for at få dem herop til Danmark for at fortælle (f.eks. på en brugerkonference) om deres engagement i skolerne — om hvordan alt kan ændres hele tiden.

Vi vil gøre vores bedste for at formidle en kontakt mellem dem og folk her i Danmark, som arbejder med børneteater, eller med børnepædagogik. Det er på denne måde vi bliver rigere, når vi indser, at det ikke drejer sig om at få mere, men at forbedre det vi har. Det drejer sig om at vælge, både i ens liv og i ens arbejde. Det glemmer man tit, hvis man har for meget. Så bliver alt ligegyldigt — og man bliver det fattigste menneske på jorden. □

Cathrine Pohér er skuespiller i Bjørneteatret. I turen deltog desuden skuespillerne Steen Claesson, Jan Rüz, Joan Præst Linde, musikerne Hans Jørgen Christensen og Ole Søgård samt John Madsen fra Kbh. Universitet som tolk.

Rapporten kan i sin helhed fås ved henvendelse til Bjørneteatret, Klintegårdsvej 38, 4400 Kalundborg, tlf. 03 50 86 25.

Bologna

dition, at publikum stiller spørgsmål til spillerne efter forestillingen — og en skov af hænder var parat.

Spørgsmålene var mangfoldige, lige fra tekniske til rent indholdsmæssige ting, så vi fortalte og demonstrerede effekter. En morsom oplevelse og samtidig en understregning af publikums store udbytte. Godt nok.

Sponsorering og privatisering

Frokost og cappuccino blev indtaget på La Baraccas stamcafé, hvor vi fik lejlighed til at høre nærmere om teatret og deres sponsorer.

La Baracca består af seks administratorer, to teknikere og to skuespillere som den faste stab. Derudover er flere skuespillere tilknyttet, som af økonomiske grunde dog også arbejder andre steder.

Private sponsorer er en nødvendighed for at dække en del af udgifterne ved bl.a. de mange gæstespil, men de andre sponsorer (et forsikringsselskab og et supermarked)

forlangte dog ikke bankens direkte form for reklame, men nøjedes med at optræde i program og på plakater.

Denne afhængighed af sponsorer er næppe noget at stræbe efter, trods den danske regerings tanker om privatisering også på det kulturelle område.

Et givtigt afbræk

Besøget i Bologna var god inspiration og erfaringsudveksling — og et givtigt afbræk i den danske vinter og det hjemlige hårde arbejdsprogram.

Det er bl.a. ASSITEJ's fortjeneste, at disse udvekslinger og formidlinger, medlemslandene imellem, kan finde sted. Og det er et vigtigt og nødvendigt arbejde. □

REPERTOIRE

Repertoirenyt er en løbende orientering om tilføjelser, ændringer og korrektioner i forhold til det repertoire, der er anført i repertoirebrochuren TEATER 1986-87 («Den røde brochure»).

Som det gælder for repertoirebrochuren, kan det ikke garanteres, at alle de omtalte forestillinger under Repertoirenyt er refusionsberettigede i henhold til teaterlovens § 16 d.

I det hele taget er hverken redaktionen, Teatercentrum eller Børneteatersammenslutningen ansvarlige for de omtalte forestillingers kvalitet, politiske holdning eller pædagogiske udformning.

Bådteatret

Nyhavn 37
1051 København K
Tlf. 01 13 21 51

ROSMARIN OG HEKSEVIN

Forestillingen havde arbejdstitlen »Hekse« og beskrives således:

Hvad sker der, når en mand tror, at man kan modstå heksenes kunst og lokkemidler? På baggrund af de berømte sagn om troldkvinden Kirke, der forvandler mænd til dyr, er der skabt et underfundigt spil, som lige så godt kunne foregå til alle tider.

På heksenes ø bor troldkvinden Kirke sammen med sine tjenstivrige piger. De lokker sømænd til sig og udøver deres kunster uden trusler fra omverdenen.

Men i helten Odysseus møder de en overraskende modstander. Hans ankomst til øen bliver signalet til lidenskabelige kærlighedsaffærer og forviklinger.

Et underfundigt spil, som forvandler antikken til nutid med komiske optrin, gru og gys — vilde hekseorgier på en månebelyst strand.

Hanne Marie Svendsen beskriver i sit underfundige og erotiske debutskuespil Odysseus ankomst og ophold på den kvinderegerede ø, Aiaia.

Forfatter: Hanne Marie Svendsen
Medvirkende: Edith Thrane, Pia Trøst



Vester 60: »Profession Gangster« eller »Salige er de fattige«

Nissen, Pernille Hansen, Finn Rye og Hans Henrik Voetmann
Instruktion: Vibeke Wrede Høffner, der i efteråret 86 af De danske Teateranmeldere blev kåret som Årets Æresinstruktør

Komponist: Thomas Winther

Scenografi: Pia Maanssen

Spilleperiode: d. 20/3 til d. 25/4. Man-fre. kl. 20, lør. kl. 17

Spillested: Nyhavn 14

Forestillingen spilles derefter på Bådteatrets sejlede turné i bl.a. Næstved, Rungsted, Helsingør, Roskilde og Frederikssund frem til midten af juni. På turneen opføres desuden børneforestillingen for de små, »Mappedyr«.

Fair Play

Borchsvej 3
4300 Holbæk
Tlf. 03 43 85 95

DEN LILLE PIGE MED SVOVLSTIKKERNE — I BRASILIEN

Spilleperioden er udvidet til også at omfatte april 87.

Se iøvrigt Den røde Brochure.

Ishøj Teater

Brentedalen 8
2635 Ishøj
Tlf. 02 73 60 98

DEN HVIDE FJER

»Den hvide fjer«, der er beregnet for de 3-10 årige, skildrer i en meget afvekslende form træk fra indianernes og indvandrernes tilværelse i fortidens Amerika: vi oplever indianerbørnernes soldans og følger nybyggerbørnene, først på den lange rejse over havet, senere på turen over prærien og til sidst i den lille skole i den nye by.

Forestillingen inddrager børnene gruppevis i spillet, samtidig med at den bygger på mange af teatrets virkemidler, idet stykket er opbygget i en række spil i spillet. Som optakt til stykket vises nogle optagelser fra Amerika, hvori indgår billeder af en stor, hvid fjer, der efter TV-indslaget kommer virkeligt til stede i teatterummet som indledning til selve spillet. Stykket slutter med, at den hvide fjer forvandles til så mange kulørte fjer, at børnene kan få en med hjem hver.

Efter forestillingen vil der som sædvanligt være lejlighed til at spise den medbragte mad i teatrets publikumsfoyer, hvor skuespillerne serverer

orangeade for børnene og kaffe eller the for de voksne.

Billetprisen er 22,50 kr. + evt. bustransport, der koster 11 kr. pr. tilskuer inden for Storkøbenhavn-området. Herudover bliver der tale om et tillæg efter bussens tariffer. Tilmelding og oplysninger på teatret.

Skægspire

Vestergade 68
5000 Odense C
Tlf. 09 11 31 06

STIGEBJERGET

»Stigebjerget«, som tidligere hed »Her er det fjerne«, har nu fået en indholds-tekst:

»Stigebjerget« er en forestilling om at nå sine mål.

Vi følger Alvin og Anton i deres søgen efter »det bedste sted«. Men hvad er det bedste sted? Det bedste sted for dig, behøver ikke være det bedste sted for mig.

Undervejs støder de to højst ubestemmelige fyre på forskellige forhindringer før de til sidst når det bedste sted for netop de to

»Stigebjerget« er en underfundig og poetisk forestilling i et tempo, der passer fint til aldersgruppen. Opbygningen er enkel og dog fantasifuld. En fascinerende dekoration — et loftsrum, en container, en? — lige til at kravle ind i og gå på opdagelse i! Ting, som børnene kender, får en anden værdi og bliver levendegjort.

»Stigebjerget« er en forestilling, der sætter børnenes fantasi igang og ansporer til selv at gå på opdagelse i fantasien — og i virkeligheden. Det bedste sted for Alvin og Anton behøver jo ikke være det bedste sted for dig

Endvidere følgende ændringer:
Aldersgruppe: 3-8 år
Varighed: 40 minutter
Opstillingsstid: 120 minutter
Turneperiode: 30/3 til 24/4 samt 14/9 til 30/10.

Se iøvrigt Den røde Brochure.

Teatergruppen Vester 60

Heimdalsgade 14, 1.
2200 København N
Tlf. 01 83 66 60

PROFESSION GANGSTER — ELLER SALIGE ER DE FATTIGE

Stykket foregår i et land i den 3. verden. Det er et land, der er politisk og økonomisk afhængigt af den vestlige, industrialiserede verden. Det er et katolsk land og et pavebesøg er nært fore-

stående.

Forestillingen skildrer tilværelsen for nogle børn, som bor på gaden. De lever af at tigge og stjæle. Ind imellem laver de endda overfald og frarøver folk deres smykker, tegnebøger, tasker og andre værdigenstande. Om natten samles de på tilfældige steder og sover sammen i en stor klynge for at holde varmen.

I starten af stykket møder vi den 12-årige dreng, Dukken. Han bor hjemme og hjælper sin familie økonomisk ved at sælge aviser. En aften, hvor salget er gået trægt, støder han ind i en flok gadebørn. Gadebørnene repræsenterer alt det, man ikke må. De går klædt, som det passer dem. De spiser, hvad de har lyst til og vasker aldrig hænder. De arbejder heller ikke, men lever fra hånden og i munden. De leger og morer sig og hjælper oven i købet Dukken med at sælge aviser og skaffer ham mad.

Dukken bliver dybt fascineret af gadebørnene. For første gang møder han mennesker, som nyder livet. Pludselig har han venner, spændende oplevelser og kan bruge sine penge på sig selv. Han kommer i et stort dilemma mellem hjem og gade, og han må tage et valg.

I mellemtiden nærmer pavens besøg sig. Myndighederne vil rense byen for uønskede elementer, og politiets forfølgelse af børnene bliver skrappere. Stykket skildrer deres måde at klare denne situation. Samtidig får vi historien om den slagfærdige Seniors måde at løse sin graviditet på; om den ansvarsløse Ivans ukuelige livsmod; om den invalide Snehvides livsvisdom og hans angst for vold; og historien om den lille, uskyldige Rosas kærlighedseventyr.

»Profession Gangster eller Salige er de fattige« er et forsøg på at beskrive børn, som lever helt på egne betingelser og uden særlige relationer til voksne. Det er forsøgt før i romaner og på film. De børn, som vi skildrer, har rod i virkeligheden. De lever i millontal i alle storbyer i Latinamerika og er et skrækindjagende eksempel på den sociale elendighed. Men samtidig er de et bevis på menneskets ukuelige overlevelsesvilje og evne til at tilpasse sig de givne vilkår.

Manuskript: Vester 60

Instruktion: Christian Sølling

Scenografi: Josefine Ernst

Medvirkende: Ulla Rie Andersen, Knud Bentsen, Kurt Larsen, Ole Wugge Christiansen, Hans Luther Madsen, Lisbeth Tanghøj

Aldersgruppe: 5.-6.-7. klasse

Antal tilskuere: max. 150

Varighed: 1½ time (incl. 10 min. pause)

Pris: 6.500 kr. + moms 1.430 kr., ialt 7.930 kr.

Lokalekrav: min. 8×14×3,5 m

Tekniske krav: mørklægning og adgang til 380 V

Spilleperiode: 1987 + forår 1988

NYE BØGER



Landet rundt

Det rejsende Landsteater havde 10 års jubilæum den 1. januar i år — og kan se tilbage på 7-800 forestillinger i samarbejde med de lokale teaterforeninger landet over.

Jubilæumspublikationen er både et tilbageblik over de 10 års teatervirksomhed og et problemkatalog for de kommende års turneteater.

Det rejsende Landsteater 10 år. Red. Hanne Bonne Jørgensen. 64 sider. Ill., kr. 58,-. (DrL/Amtsrådsforeningen, tlf. 01 91 21 61).

Nyt fra Krokesa

Det nye teaterforlag har ud-

sendt et ungdomsspil, der i komedieform handler om en gruppe unges problemer med lomme penge — og et ståsted i tilværelsen.

Labyrinter og talende sten. Af Villi Stougaard. 28 sider, kr. 27,20. (Krokesa — Jørgensgård 8, 6200 Aabenraa).

Tidsskrifter mm.

En liste over de senest indløbne tidsskrifter mm., der omhandler teater og/eller børne- og ungdomskultur:

Rampelyset nr. 174. Om bl.a. DATS internationale teaterfestival i Hvidovre, rapport fra Odin Teatrets seminar om kvinderoller og Dansk Undergrunds Consortium.

Teaterbladet nr. 101 og 102. Om bl.a. Suzuki i Japan og kritikerens rolle.

Teateravisen nr. 53. Om bl.a. debat-teater — samt kursusoversigter.

Teater & Bevægelse nr. 23. Kursusoversigter.

Svarta Sara nr. 2 & 3. Det svenske Folkteaterns tidsskrift indeholdende artikler om bl.a. mime, østerlandsk teater, sponsorpenge og scenografi.

Spillerom nr. 4/86. Det norske teatertidsskrift om bl.a. Sarah Bernhardt, Becket og Sossen Krogh.

Teatertidningen nr. 35. Artikler om bl.a. 80'ernes scenografi og teateret som mental tidsmaskine.

Unge Pædagoger nr. 1/87. Om bl.a. mediepædagogik, den amerikanske drøm og lærerens personlighed i skolesammenhæng.

Bixen nr. 5 & 6. Om bl.a. børnelitteratur i Den Tredie Verden, tegneserier og børnebogsforfatters vilkår.

Den røde brochure

Særnummer af Børneteateravisen udsendes i april måned!



Hvem vil huse en Kulturfabrik?

Mens afgørelsen om Langelinies pakhuse trækker i langdrag, fattes flere københavnske teatergrupper husrum. Således også Teaterensemblet Kulturfabrikken, der godt kunne bruge 70-100 m² til kontor og værksted mm. Og også kan betale husleje for det Gerne på delebasis med en anden kreativ gruppe.

Henvendelse til Kulturfabrikken, 01 24 84 69

HER SES TEATER

Listen indeholder forestillinger, hvortil der er offentlig adgang.

Listen dækker perioden fra ca. 20. marts til 1. juni. Listen i næste nummer vil primært dække perioden 1. juni til 1. september.

Oplysninger sendes til:
Børneteateravisen
Teatercentrum
Frederiksborggade 20, 3.
1360 København K.

Birkende

BIRKENDE SKOLE
5550 Langeskov
Bill. tf. 09 95 14 69

Hej Clown
Benny Schumann Clown Teater
Alle aldre
8. april kl. 19

Espergærde

ESPERGÆRDE BIBLIOTEK
Bill. tf. 02 10 08 11
Arr. Helsingør Børneteater

Molly Mærkil
Teaterklumpen
3-6 år
8.-10. april kl. 9.30 & 11 (udsolgt)

Fredericia

Spillested oplyses på
Bill. tf. 06 53 14 82

/Ev Bæv Bussemand
/Den Lille Prinsesse
Dukketeatret Pin Pon
3-9 år
8. april henh. kl. 14 og 11

Frederikssund

FREDERIKSSUND BØRNEBIBLIOTEK
Jernbanegade 24

Eventyret om Fjeren og Rosen
Verdens Lilleste Circus Varieté Theater
Familieforestilling
28. marts kl. 11

Paraplyteatret
3-8 år
31. marts kl. 14

Pyt i kassen
Teatret Månegøgl
1½-4 år
9. april kl. 10 & 14

Glumsø

GLUMSØ SKOLE
Skolevej (ny)
Bill. tf. 03 64 68 80
Gunnars Wille Teater
6-90 år
11. april kl. 14

Grenå

VESTER SKOLE
Vestervej 7
Gunnars Wille Teater
6-90 år
20. marts kl. 9.45

Hellerup

GENTOFTE KOMMUNEBIBLIOTEK
Ahlmanns Allé 6
Bill. tf. 01 62 75 00
Gunnars Wille Teater
6-90 år
4. april kl. 11

Helsingør

Vekslende spillesteder
(se nedenfor)
Bill. tf. 02 10 08 11
Arr. Helsingør Børneteater,
Teaterkontoret, Havnepladsen 1
HELLEBÆK SKOLE
Bums
Banden
7-10 år
31. marts kl. 10 (udsolgt) og kl. 12

BORUPGÅRDTEATRET

Bums
Banden
7-10 år
1. april kl. 10 (udsolgt)

Edderkoppen
Kaskadeteatret
8-13 år
7. april kl. 15

HELSINGØR HOVEDBIBLIOTEK

Ole Lukeje
Turnus
25. marts kl. 9.30 (udsolgt) og kl. 17
26.-27. marts kl. 9.30 og 11 (udsolgt til alle forestillinger)

HELSINGØR NORDHAVN

Mappedyr
Bådteatret
3-9 år
4.-16. maj, man. kl. 11 & 15, øvrige
hverdage kl. 9.30 & 11, lør. + St.
Bededag kl. 14

Rosmarin og Heksevin
Bådteatret
4.-16. maj, hverdage kl. 20, lør. + St.
Bededag kl. 17

Holbæk

ELVÆRKET, GASVÆRKSVEJ
Bill. tf. 03 43 85 95 (Fair Play)

Hold kæft hvor det svinger
Fair Play
Fra ca. 14 år
27. marts kl. 12, 28. marts kl. 20

Horsens

HORSENS TEATER
Bill. tf. 06 78 22 76 (8-16)
(Kaskadeteatret)

Edderkoppen
Kaskadeteatret
Fra 8 år og op
3. april kl. 16

Hvidovre

HVIDOVRE MEDBORGERHUS
Hvidovrevej 280
Arr. Hvidovre Teaterforening
En fortryllende verden
Onkel Johns Hokus-Pokus Teater
Alle aldre
5. april kl. 11.30

Hørning

HØRNING BIBLIOTEK
Toftevej 53 A
Bill. tf. 06 92 14 87
Gunnars Wille Teater
6-90 år
21. marts kl. 14

Ishøj

ISHØJ TEATER
Brentedalen 8
Bill. tf. 02 73 60 68
Den hvide fjer
Ishøj Teater
3-10 år
Hverdage kl. 9.30 & 11.15

København

BÅDTEATRET
Nyhavn 14
Bill. tf. 01 12 14 60
Mappedyr
3-9 år og voksne
Preben Friis & Geert Vindahl
23. feb. — 15. april, man.-fre. 9.30 & 11,
søn. 13 & 15

Rosmarin og Heksevin
Bådteatret
For unge/voksne
20. marts — 25. april, man.-fre. kl. 20,
lør. kl. 17

DET LILLE TEATER
Bill. tf. 01 12 27 13
Klown
6. feb. — 30. april, hverd. kl. 9.30 & 11,
søn. kl. 13.30 & 15.00, lør. lukket

VALBY MEDBORGERHUS
Valgårdsvej 4
Bill. tf. 03 43 85 95 (Fair Play)

Hold kæft hvor det svinger
Fair Play
Fra ca. 14 år
25. marts kl. 11.30 & 19.30, samt 26.
marts kl. 11.30

GLADSAXE TEATER
Buddinge Hovedgade 81, Søborg
Bill. tf. 01 67 60 10

Da Vinci
Uppercut Danseteater
Fra 12 år og opefter
30. marts — 2. april kl. 20

FOLKETEATRET
Nørregade
Bill. tf. 01 93 43 04 (10-12)

Blæs på vinden
Månegøgl
1½-4 år
21.-24. april samt 5.-14. maj, alle
hverdage kl. 9.15 & 10.30

Odense

BØRNETEATRET SKÆGSPIRE
Vestergade 68
Bill. tf. 09 11 31 06
Stigebjerget
Børneteatret Skægspire
3-8 år
13. feb. — 27. marts, ti.-fre. kl. 9.30 & 11,
lør. kl. 11
Den lille have
Børneteatret Skægspire
1½-4 år
31. marts — 11. april, ti.-lø. kl. 9.30 & 11

Otterup

BYPARKEN
Arr. Otterup Børnebibliotek
Gunnars Wille Teater
6-90 år
30. maj kl. 14

Randers

VESTENVINDEN
Rosenørnsgade 6
Bill. tf. 06 41 20 99 (11-15)

Spring ud
Vestenvinden
4-10 år
6.-10. april kl. 9.30 & 11.30
Hamlet
Vandrefalken
For voksne
8. april kl. 20

Skagen

SKAGEN-HALLEN
Kirkevej
Bill. tf. 08 44 28 22
Gunnars Wille Teater
6-90 år
20. marts kl. 10 & 14

Solbjerg

SOLBJERGSKOLEN
Kærgårdsvej
Bill. tf. 06 92 82 88 (Biblioteket)

Hej Kaj Nikolaj
Dukketeatret Pin Pon
4-10 år
9. maj kl. 11

Strøby

STRØBY SKOLEN
4671 Strøby
Bill. tf. 03 67 79 36

Hej Clown
Benny Schumann Clown Teater
For alle
28. marts kl. 14.30

Svendborg

SVENDBORG GYMNASIUM
Bill. tf. 09 21 40 43 (Baggårdteatret)

Følelser & Spøgelses
Jomfru Ane Teatret
For unge/voksne
28. marts kl. 20

Sønderborg

NYDAMSSKOLEN
Vester Sottrup

Gunnars Wille Teater
6-90 år
23. marts kl. 10

Valby

SKT. ANNÆ GYMNASIUM
Bill. tf. 01 17 72 00

Hej Clown
Benny Schumann Clown Teater
For alle
15. april kl. 10.20 & 25. april kl. 10.20

Vejle

BIBLIOTEKET
Vestre Engvej 55
Bill. tf. 06 53 14 82 (Pin Pon)

Hej Kaj Nikolaj
Dukketeatret Pin Pon
3-9 år
7. april kl. 11

Der er Ingen, der elsker mig
Dukketeatret Pin Pon
6-10 år
7. april kl. 14

Ålborg

JAKO-BOLE TEATRET
Danmarksgade 19
Bill. tf. 08 12 78 33

Baronens sang
Jako-Bole Teatret
13 år og op
10. april kl. 20

JOMFRU ANE TEATRET
Jomfru Ane Gade 14
Bill. tf. 08 13 60 44

Følelser og Spøgelses (urpremiere)
Jomfru Ane
For unge og voksne
3. marts — 21. marts samt 21.-25. april,
man.-fre. kl. 20, lør. kl. 16

Et kraftigt liv
26.-27. marts kl. 20, 28. marts kl. 16

Jeg vil sove æblernes søvn
Den Blå Hest
Unge/voksne
7.-11. april, ti.-fre. kl. 20, lør. kl. 16

Skovens ekko
Jomfru Ane
4-8 år
6.-27. maj, man.-fre. kl. 9.30 & 11.30, søn.
kl. 16, lør. lukket

Århus

HOVEDBIBLIOTEKET
Mølleparken
Bill. tf. 06 53 14 82 (Pin Pon)

/Ev Bæv Bussemand
Dukketeatret Pin Pon
3-7 år
2. april kl. 10.30

Hej Kaj Nikolaj
Dukketeatret Pin Pon
3-9 år
3. april kl. 10.30 & 14 samt 14. april kl.
10.30 & 15

Dukker i Århus

I maj måned holder dukkerne deres indtog i Århus. Det sker i forbindelse med en række børnebibliotekers børne-kulturuge samt Teaterværkstedet Den Blå Hests internationale kulturfestival.

Lokalkultur i Århus Syd

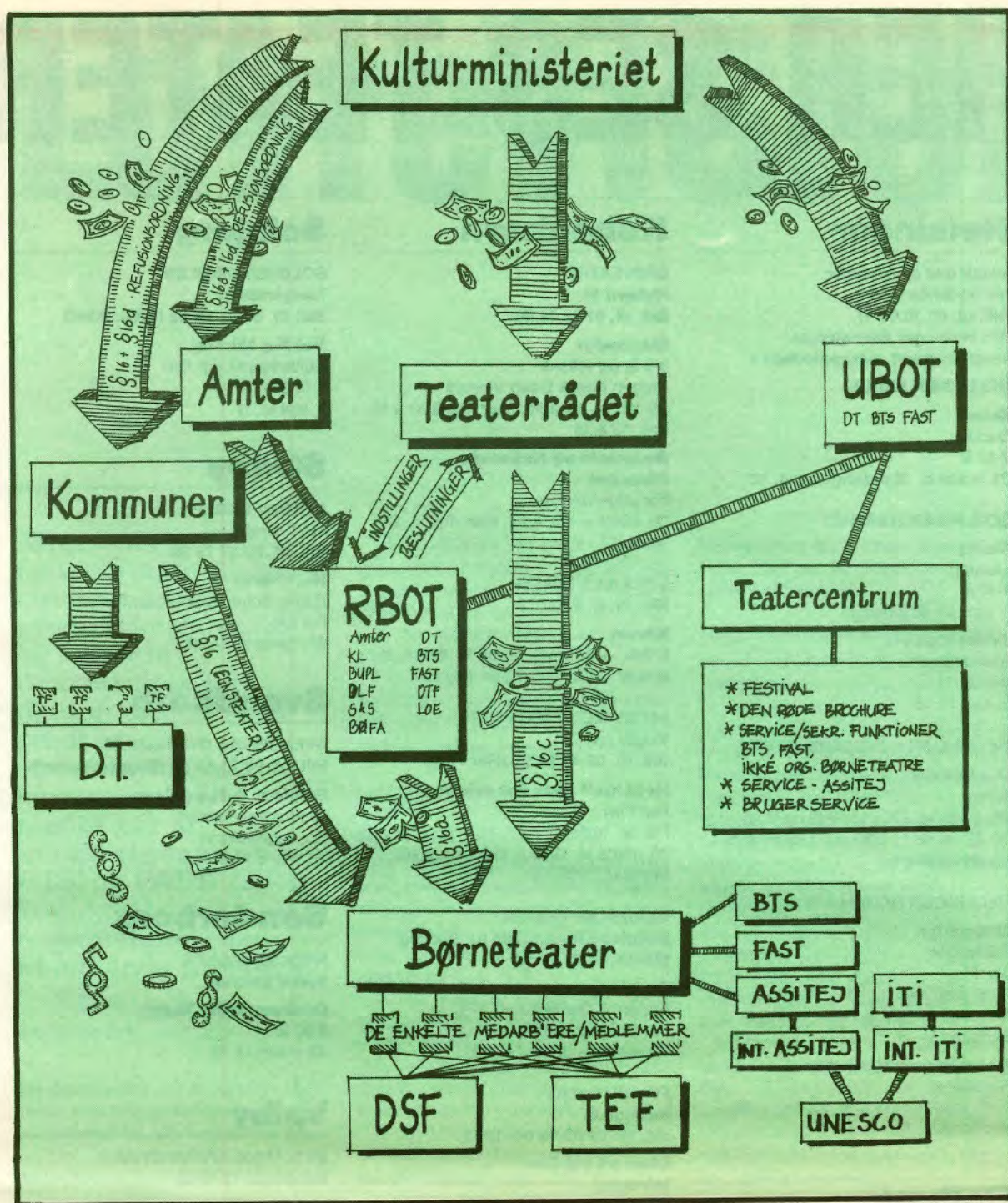
En række sydårhuserske børnebiblioteker arrangerer fra 4.-9. maj en børnekulturuge, der skal sætte fokus på kulturen for de mindre brugere i de enkelte lokalområder. I denne forbindelse har Solbjerg Bibliotek valgt at arbejde med det lokale Dukketeater Pin Pon, som iøvrigt har 10 års jubilæum i år. Dukketeaterugen skal bestå af forestillinger, åbent værksted mv. Iøvrigt arrangeres en dukketeaterfestival i Århus i dagene 28. september — 3. oktober i forbindelse med Pin Pons jubilæum.



Fra ritual til robot

Teaterværkstedet Den Blå Hest arrangerer en international kulturfestival i Århus fra 9.-20. maj. Den har titlen »Dukker og mennesker — fra ritual til robot« og skal beskæftige sig med dukkens historiske dimension, forholdet mellem dukker og børn, dukker og ritualer, dukker og teater, dukker og robotter i relation til barnets og den voksnes verden.

Der er inviteret dukketeatergrupper fra Japan, Indien, Polen, Tjekkoslaviet, Vesttyskland, Frankrig, Holland og Danmark. Under festivalen vil der også være foredrag, workshops og udstillinger. Yderligere oplysninger og program: Teaterværkstedet Den Blå Hest, 06 13 25 15 og 06 13 94 33.



Hold FAST på RoBOTten

Det hænder ofte, at der i forbindelse med diskussioner om bl.a. børneteater, både i den store offentlighed og i Børneteateravisen, dukker mystiske betegnelser, forkortelser og sammenkædninger op, som kun de mere indviede kan gennemskue.

Det viser sig ganske naturligt, at ikke alle lige ved, hvad RBOT (Robotten), FAST og ASSITEJ er for størrelser, hvordan de hænger sammen og påvirker/beslutter indbyrdes.

Som en lille service over for læserne af BTA (Børneteateravisen!) har vi forsøgt at stille det komplekse og måske lettere forvirrede system op, hvis elementer tilsammen konstituerer børneteaterområdet. Lige fra kulturministeren og til den enkelte børneteaterarbejders fagforeningstilknytning.

Så nye læsere kan passende begynde her.

★★★

Som man vil se, har brugerne deres faste pladser i hierarkierne — og det er i princippet os alle sammen via status som skatteydere og danske borgere For vi starter fra toppen, hvorfra en hel del af kronerne kanaliseres ud til de hungrende.

Staten svæver over

Kulturministeriet: Her sidder den øverstansvarlige, ministeren (pt. jo H. P. Clausen), tillige med en række embedsfolk på forskellige planer, som tegner de direkte kontakter, forhandling og beslutninger.

Penge og beslutninger strømmer herfra i afmålte doser, som direkte tilskud, en sum penge til senere fordeling eller som refusionsbeløb i henhold til teaterlovens paragraffer.

Amterne får en del af de »investerede« penge hjem, men er også via RBOT (se denne) med til at bestemme teaterprofilen, dvs. sammensætningen af støttede børneteatre (via § 16 a).

Kommunerne modtager altså ligeledes refusioner for sine teater-indskud (købte, refusionsberettigede forestillinger), men kan derudover — som amterne — vælge at give penge til et mere stationært teater via egnsteater-paragraffen og på

eget økonomisk initiativ. Derudover kan kommunerne yde direkte tilskud til de lokale **teaterforeninger**, som finansierer deres teaterprogram via billetsalg og refusionsordninger. Disse lokale teaterforeninger er samlet i paraplyorganisationen **DT**.

DT — Danmarks Teaterforeninger — sidder i diverse teaterudvalg, bl.a. i RBOT og UBOT, og har således også indflydelse på, hvilke teatre, der skal støttes.

RBOT — Det Rejsende Børneteater og Opsøgende Teater — består af en række interesseorganisationers repræsentanter. RBOTs styrelse modtager indstillinger (forslag) fra **Teaterrådet** og beslutter, hvilke teatergrupper, der skal modtage støtte via § 16 a i teaterloven.

I RBOTs styrelse sidder repræsentanter for:

Amtsrådsforeningen (14 amter)

KL = Kommunernes Landsforening

BUPL = Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund

DLF = Danmarks Lærerforening

DTF = Dansk Teaterforbund (dvs. DSF & TEF — se disse)

LOE = Landsorganisationen af Elever

BØFA = Bibliotekarforbundets Faggruppe for Børnebibliotekarer

DT = Danmarks Teaterforeninger

FSS = Foreningen Skole & Samfund

BTS = Børneteatersammenslutningen

FAST = Foreningen af Små Teatre

UBOT — Udvalget for Børneteater og Opsøgende Teater — består af repræsentanter for BTS, FAST og DT. UBOT modtager en bevilget/forhandlet sum fra Kulturministeriet og koordinerer en medlems- og brugerservice ved hjælp af **TC** — **Teatercentrum** — der er et samlet sekretariat for de professionelle danske børneteatergrupper og de små stationære teatre. TC tager sig bl.a. af arrangementet af den årlige Børneteaterfestival, udsendelse af Den røde Brochure, Børneteateravisen, diverse sekretariatsopgaver iøvrigt, bl.a. for Dansk ASSITEJ, og er service- og koordinationscentrum for brugernes kontaktbehov til børneteatrene mm.

BTS — BørneTeaterSammenslutningen — er medlemsorganisation for en række professionelle danske børneteatre. Medlemskab er ikke obligatorisk, men indebærer fordele såsom fælles koordination, fælles prisnøgle samt medlemskab af diverse betydningsfulde teaterudvalg.

FAST — Foreningen af Små Teatre — er en sammenslutning af de små, stationære teatre, der normalt ikke er medlem af f.eks. Det rejsende Landsteater (DrL).

Dansk ASSITEJ — Association Internationale du Théâtre pour l'Enfance et la Jeunesse — er den danske organisation under International ASSITEJ, der står for internationalt samarbejde mellem børne- og ungdomsteatergrupper over hele verden. Arbejder på kulturelt udvekslingsgrundlag og er bl.a. med til at arrangere brugerkonference på børneteaterfestivalen. ASSITEJ er igen en underafdeling af UNESCO, FN's børneorganisation.

Dansk ITI — International Theatre Institute — er den »komplementære« organisation, der dækker voksenteaterområdet. Dog med den forvirring, der ligger i, at medlemskredsen også omfatter BTS og FAST m.fl. Dansk ITI og ASSITEJ modtager hver især et beskedent beløb fra Kulturministeriet til sekretarielle opgaver.

DSF — Dansk Skuespillerforbund — og **TEF** — Teaterteknikerforbundet — danner tilsammen Dansk Teaterforbund og er de enkelte (børne)teaterarbejderes faglige organisationer.

Teaterrådet, som er en af kulturministeren nedsat arbejdsgruppe, der fordeler penge via diverse teaterlovsparagraffer, indstiller og foreslår til henh. ministeren og RBOT og som sådan en magtfaktor også på børneteaterområdet. Medlemmerne er pt. Bjørn Lense Møller (formand), Maria Stenz, Kirsten Olesen (skuespillere), Nina Schiøttz (scenograf) og Ebbe Mørk (redaktør).

★★★

Herefter skulle overblikket — eller forvirringen? — være total

cj